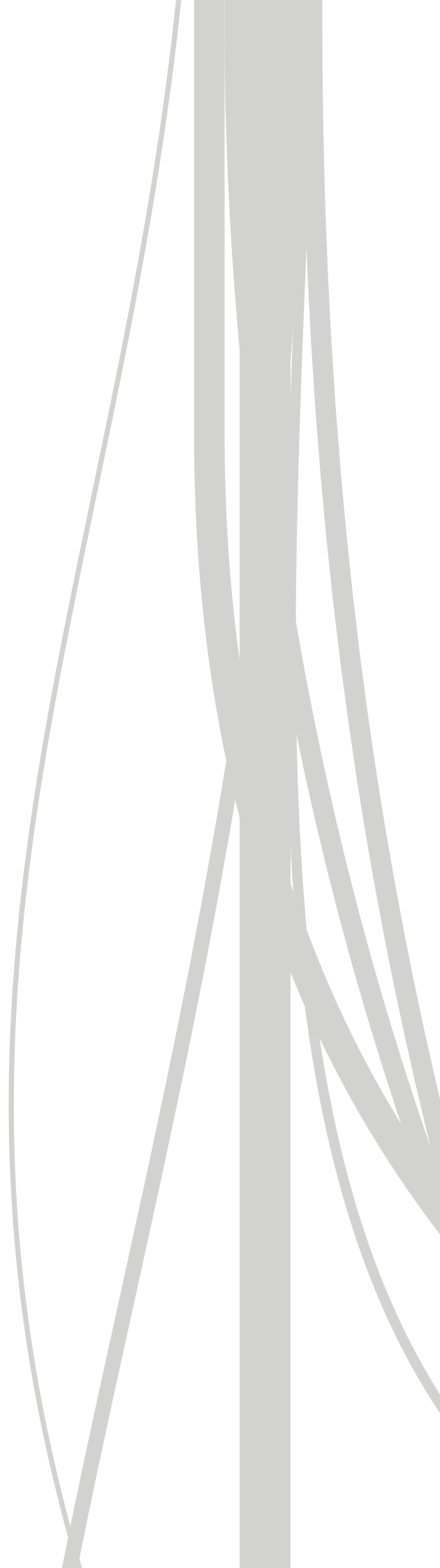

HANDLINGSPLAN FOR VIRKSOMHEDERS SAMFUNDSANSVAR

REGERINGEN Maj 2008

Forord

Danske virksomheder klarer sig godt i disse år. Det går godt for den danske konkurrenceevne, og Danmark er generelt højt placeret i internationale undersøgelser og sammenligninger.

Undersøgelser viser også, at danske virksomheder er langt fremme, når det gælder samfundsansvar. Dette udgangspunkt skal vi fastholde og udvikle. Det er regeringens mål, at denne styrkeposition udvikles og udnyttes, så danske virksomheder kan få fordele på det globale marked ved at være ansvarlige virksomheder.

Samtidig kan markedsføringen af Danmark over for udlandet styrkes gennem et ansvarligt erhvervsliv. Regeringen vil derfor skabe gode rammevilkår for virksomheders arbejde med samfundsansvar – både i Danmark og på de globale markeder

Regeringen ønsker med denne handlingsplan at fremme samfundsansvar og understøtte, at danske virksomheder i højere grad drager fordel af at være i en global førerposition, når det gælder erhvervslivets samfundsansvar. Det skal bidrage til målet om, at Danmark og danske virksomheder bliver internationalt kendt for ansvarlig vækst.

Handlingsplanen skal ses i forlængelse af regeringens globaliseringsstrategi, hvor regeringen har forpligtet sig til at understøtte virksomhedernes arbejde med samfundsansvar. Endvidere supplerer handlingsplanen regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling, "Grønt Ansvar", den miljøteknologiske handlingsplan, regeringens handlingsplan for offensiv global markedsføring af Danmark, regeringens offensive handelspolitiske strategi og regeringens plan for den fremtidige økonomiske politik "Mod nye mål – Danmark 2015 – holdbar velfærd og vækst".

– Regeringen

1. Sammenfatning

Globaliseringen betyder, at de økonomiske, kulturelle og politiske forbindelser på tværs af landegrænser bliver stadig tættere. Det skaber en mere åben verden og giver nye muligheder. Handelen mellem landene vokser med stor hast, og der sker en øget international arbejdsdeling i form af blandt andet outsourcing. Det resulterer generelt i øget vækst og mere velstand.

Men globaliseringen rejser - og synliggør - også en række udfordringer. Det er en fælles udfordring at sikre, at de fattige lande får del i den globale udvikling, og at der opnås forbedrede sociale vilkår og arbejdsforhold i disse lande. Det er en fælles udfordring at løse de grænseoverskridende miljø- og klimaproblemer og at få bekæmpet den stigende internationale kriminalitet og terrorisme. Og det er en fælles udfordring yderligere at fremme overholdelsen af menneskerettigheder overalt i verden.

Sådanne udfordringer kan ikke løses af landene hver for sig. Det kræver et aktivt samarbejde landene imellem og en fælles forståelse for, hvor vi skal hen. Der findes en række internationale regler på disse områder, men udfordringen er, at mange lande slet ikke eller kun i begrænset omfang håndhæver disse regler. Danmark vil fortsat tage aktiv del i løsningen af globale udfordringer og presse på for fælles regler og en effektiv efterlevelse af disse. Danmark vil blandt andet være vært for FN's Klimakonference i 2009 (COP15), der skal resultere i en ny global klimaaftale om reduktion af drivhusgasser efter 2012. Regeringen vil i den forbindelse arbejde hårdt for at sikre en ambitiøs aftale med deltagelse af alle lande.

Udfordringerne kan imidlertid ikke imødekommes af regeringer alene, men kræver et samarbejde mellem forskellige aktører i samfundet.

Ikke mindst virksomhederne spiller en central rolle med hensyn til at bidrage

til løsninger på samfundsmæssige udfordringer. Virksomhederne kan med deres markedskendskab, fleksibilitet og innovationskraft hurtigt og målrettet medvirke til at finde løsninger på nationale og globale udfordringer.

Virksomhederne kan også ofte være med til at udfylde det rum, hvor der (endnu) ikke findes regler, eller hvor disse ikke håndhæves effektivt i praksis. Det kan for eksempel ske i form af krav til en udenlandsk leverandør om overholdelse af grundlæggende miljøkrav eller arbejdstager- og menneskerettigheder.

En virksomheds adfærd og bevidsthed om dens samfundsansvar kan således tilføre meget, som ikke kan opnås alene gennem lovgivning og regler. Virksomhedens samfundsansvar benævnes internationalt "Corporate Social Responsibility", forkortet som CSR.

Samfundsansvar er højt på den internationale dagsorden, og Danmark hører til de lande, hvor mange virksomheder har taget dagsorden til sig. Regeringen vil med denne handlingsplan styrke og støtte, at danske virksomheder fortsat arbejder aktivt med samfundsansvar og dermed bidrager til for eksempel at forbedre vilkårene i de lande, som de handler med og/eller har etableret sig i. Regeringens fokus vil være på forretningsdrevet samfundsansvar og på internationalt anerkendte principper for samfundsansvar.

Forretningsdrevet samfundsansvar

Globaliseringen betyder, at konkurrencen mellem virksomhederne er blevet stadig mere intensiv. Det er i sig selv positivt. Det er med til at fremme nytænkning og højne effektiviteten til gavn for forbrugerne. Omvendt stiller det også store krav til virksomhedernes konkurrenceevne. En virksomhed, der alene har fokus på at gøre godt for sine omgivelser, risikerer hurtigt at blive

udkonkurreret af konkurrenter med et mere snævert fokus på indtjeningsevnen. Det er ikke i nogens interesse.

De senere års udvikling viser imidlertid, at virksomheders evne til at tage samfundsansvar nationalt og internationalt har fået stigende betydning for deres forretningsmæssige succes – uanset om der er tale om større eller mindre virksomheder. Der er derfor ikke nødvendigvis et modsætningsforhold mellem, at en virksomhed udviser ansvarlighed og samtidig styrker sin konkurrencedygtighed og grundlaget for øget indtjening. Snarere tværtimod. Ansvarlighed synes i stadig stigende grad at være et konkurrenceparameter, særligt for virksomheder der agerer på det globale marked.

Seks ud af ti danske virksomheder møder i dag krav om samfundsansvar fra deres omverden (Gallup, 2005). Erhvervskunder og investorer stiller krav til virksomheders håndtering af menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse, klimaansvar og korruption. Medarbejdere forventer, at deres arbejdsplads udviser samfundsansvar, og forbrugere fokuserer mere og mere på bæredygtighed, når de køber ind. Samtidig kan innovation med fokus på samfundsansvar give nye markedsmuligheder.

Det er imidlertid ikke uvæsentligt, hvordan man som virksomhed arbejder med samfundsansvar. Både virksomheden og samfundet får størst udbytte af arbejdet med samfundsansvar, hvis det hænger naturligt sammen med virksomhedens forretningsstrategi og kernekompetencer. Det er det, der i denne handlingsplan betegnes forretningsdrevet samfundsansvar. Forretningsdrevet samfundsansvar indebærer, at virksomheden ikke blot betragter samfundsmæssige udfordringer som forhold, der påvirker forretningsdriften, men også som forhold virksomheden selv aktivt kan påvirke og udnytte.

Ideen om "forretningsdrevet samfundsansvar" bliver også mere og mere udbredt. Heri ligger, at virksomheden skal søge at kombinere ansvarlighed med dens kerneforretning. For en producent af brændevne vil det for eksempel være særligt hensigtsmæssigt at fokusere på udvikling af miljøvenlige og energieffektive brændevne, fordi det både kan være til gavn for virksomhedens konkurrenceevne og for samfundet i øvrigt.

Handlingsplanens fokus på forretningsdrevet samfundsansvar er ikke et signal om, at regeringen underkender den store indsats, som virksomheder, investorer og en række frivillige, private organisationer yder for at bidrage til en positiv samfundsudvikling, uden at det nødvendigvis forbedrer konkurrenceevnen. Tværtimod er disse brede og almennyttige tiltag med deres samfundsmæssige værdi ligeledes væsentlige, og denne indsats kan eksistere side om side med virksomhedernes forretningsdrevne tilgang til samfundsansvar.

Ansvarlig vækst – en international tendens

Der er i mange lande et øget fokus på virksomhedernes ansvarlighed, blandt andet i lyset af debatten om outsourcing. Her har spørgsmålet om virksomhedernes komparative fordele, sammenholdt med at dette ikke skulle føre til et kapløb mod bunden i forhold til udnyttelse af de reguleringsmæssige rammer, været på dagsordenen.

For at understøtte virksomhedernes arbejde med samfundsansvar har FN's Global Compact opstillet ti generelle principper for, hvordan virksomheder kan tage samfundsansvar i forhold til fundamentale menneske- og arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption. For investorer har FN udarbejdet særskilte principper – Principper for ansvarlige investeringer (PRI), der blandt andet opfordrer investorer til at optræde som aktive ejere, som indarbejder sociale forhold, klima og miljø i investeringsanalysen og i beslutningsprocessen. Også i regi af OECD er der udarbejdet retningslinjer for arbejdet med samfundsansvar.

Samtidig har en række lande på forskellig vis iværksat tiltag til fremme af deres virksomheders samfundsansvar. Senest har man i Storbritannien vedtaget en lov, der indebærer, at børsnoterede britiske virksomheder i deres årsrapport skal redegøre for eventuelle politikker på det sociale eller miljømæssige område, og hvordan disse udmøntes i praksis.

I forlængelse af dette ses det, at stadig flere lande har formuleret politikker for virksomheders samfundsansvar – det er tilfældet i Storbritannien, Holland, Norge og Finland. Derudover indgår virksomheders samfundsansvar som del af en overordnet bæredygtighedsstrategi i Frankrig, Sverige, Irland, Tyskland og Østrig.

Danske virksomheder og ansvarlig vækst

Danske virksomheder driver mere end nogensinde før deres forretning internationalt. Det gælder ikke kun de større virksomheder, men også de tusindvis af mindre danske virksomheder, der opererer i udviklingslande eller vækstøkonomier. Tal fra Danmarks Statistik viser, at små og mellemstore virksomheder tegner sig for mere end halvdelen af den samlede danske handel (import og eksport) med udviklingslande og vækstøkonomier.

Samtidig er mange danske virksomheder underleverandører til store internationale koncerner, der i stigende grad lægger vægt på social og miljømæssig ansvarlighed. Som underleverandører står danske virksomheder således også over for øgede krav om samfundsansvar.

Derfor er det ikke ligegyldigt, hvordan virksomhederne driver deres forretning. Det er vigtigt, at danske virksomheder aktivt møder globale udfordringer ved at integrere sociale og miljømæssige hensyn i deres forretningsstrategi.

Der er allerede igangsat en række aktiviteter for at understøtte danske virksomheder i at påtage sig et større samfundsansvar. Hvor fokus tidligere primært var på virksomheden og det rummelige arbejdsmarked, er det i dag i højere udstrækning på virksomhedens optræden, når denne agerer internationalt samt på de miljømæssige sider af virksomhedsdriften.

Mange danske virksomheder er da også langt fremme, når det handler om samfundsansvar. En række danske virksomheder har - med udgangspunkt i blandt andet FN's Global Compact principper - høstet stor anerkendelse for deres arbejde med samfundsansvar og evnen til at kombinere dette med god forretningsans.

Samtidig er det dog vurderingen, at stadig flere virksomheder kan drage fordel af at arbejde aktivt med forretningsdrevet samfundsansvar. Det kan rumme gevinster for den enkelte virksomhed, for andre danske virksomheder og for samfundet som helhed.

Danmark er allerede kendt som et land, hvor økonomisk velfærd forenes med høje sociale og miljømæssige standarder. Det giver et godt afsæt at bygge videre på. Som det fremgår af regeringens handlingsplan for

offensiv global markedsføring af Danmark (2007), ønsker regeringen at styrke markedsføringen af Danmark for netop disse kvaliteter og kompetencer i udlandet. Det er nødvendigt for, at Danmark fortsat står stærkt i den globale konkurrence om kompetente medarbejdere, investeringer og markedsandele.

Regeringen ønsker med denne handlingsplan at fremme en udvikling, hvor endnu flere danske virksomheder arbejder aktivt med forretningsdrevet samfundsansvar. Det kan være med til at understøtte, at Danmark og danske virksomheder generelt forbindes med ansvarlig vækst.

Handlingsplanen skal således bidrage til, at danske virksomheder i højere grad drager fordel af at være i en global førerposition, når det gælder erhvervslivets samfundsansvar. Samtidig er det et mål for handlingsplanen, at Danmark og danske virksomheder bliver internationalt kendt for ansvarlig vækst.

Handlingsplanen består af i alt 30 initiativer fordelt på fire indsatsområder:

- Udbredelse af forretningsdrevet samfundsansvar
- Fremme af virksomheders samfundsansvar gennem statens aktiviteter
- Erhvervslivets klimaansvar
- Markedsføring af Danmark for ansvarlig vækst

INDSATSOMRÅDE 1: UDBREDELSE AF FORRETNINGSDREVET SAMFUNDSANSVAR

Det er regeringens mål at udbrede forretningsdrevet samfundsansvar blandt både store og mindre virksomheder. Regeringen vil styrke store virksomheders rapportering om samfundsansvar og give virksomheder viden og redskaber til at arbejde med forretningsdrevet samfundsansvar – både i Danmark, men i særdeleshed internationalt.

For at udbrede forretningsdrevet samfundsansvar iværksætter regeringen følgende aktiviteter:

Regeringen vil:

- opfordre danske virksomheder og investorer til at fortsætte og udvikle deres engagement og arbejde med samfundsansvar
- gøre det lovpligtigt for større virksomheder at rapportere om samfundsansvar i ledelsesberetningen i deres årsrapport

- gøre det lovpligtigt for institutionelle investorer og investeringsforeninger at rapportere om samfundsansvar i ledelsesberetningen i deres årsrapport
- oprette Rådet for Samfundsansvar, der skal komme med anbefalinger til regeringen, erhvervslivet og organisationer
- oprette et nyt kommunikationsforum om samfundsansvar (www.samfundsansvar.dk)
- tilrettelægge kampagneaktiviteter om forretningsdrevet samfundsansvar
- øge rådgivningen om innovation og samfundsansvar til små og mellemstore virksomheder i de regionale væksthuse
- afholde en international konference 'Danish Business innovating for World Challenges' for at udpege innovationsområder for danske virksomheder
- etablere et vidensnetværk blandt organisationer, forskere og rådgivere om forretningsdrevet samfundsansvar og ansvarlig leverandørstyring
- rådgive virksomheder gennem danske repræsentationer i udlandet
- arbejde for et gennemsigtigt marked, der fremmer hensynet til samfundsansvar i forbrugernes indkøb. Regeringen vil iværksætte en undersøgelse af forbrugernes rolle i forhold til virksomhedernes samfundsansvar
- udarbejde en fremskridtsrapport hvert andet år om danske virksomheders efterlevelse af og tilslutning til Global Compact og PRI, første gang i 2010
- gå i dialog med kommuner og regioner om, hvordan erfaringerne med inddragelse af samfundsansvar kan bredes ud på deres område
- gøre det lovpligtigt for statslige aktieselskaber mv. at rapportere om samfundsansvar i ledelsesberetningen i deres årsrapport
- sikre, at større statslige aktieselskaber tilslutter sig FN's Global Compact
- sikre, at Vækstfonden tilslutter sig FN's principper for ansvarlige investeringer (PRI)
- sikre, at Eksport Kredit Fonden (EKF) tilslutter sig FN's Global Compact
- fortsat inddrage samfundsansvar i det danske udviklingssamarbejde
- sikre, at Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU) og Investeringsfonden for Central- og Østeuropa (IØ) tilslutter sig Global Compact
- afholde konferencer om virksomheders samfundsansvar i udviklingslande i samarbejde med danske repræsentationer i udlandet, lokale aktører og virksomheder
- sikre, at det regionale erhvervsfremmesystem bidrager til udbredelsen af forretningsdrevet samfundsansvar
- arbejde for, at de internationale investeringsbanker inddrager samfundsansvar i deres forretnings- og investeringsstrategier

INDSATSOMRÅDE 2: FREMME AF VIRKSOMHEDERS SAMFUNDSANSVAR GENNEM STATENS AKTIVITETER

Virksomheder og investorer spiller en vigtig rolle i at gøre Danmark kendt for ansvarlig vækst. Men staten har også en række muligheder for at bidrage til udbredelsen af samfundsansvar gennem sine egne aktiviteter.

Det er regeringens mål at øge fokus på samfundsansvar i relation til statslige indkøb, investeringer og statslige aktieselskaber gennem følgende initiativer:

Regeringen vil:

- sikre, at fællesstatslige indkøbsaftaler fremover systematisk inddrager hensynet til samfundsansvar som formuleret i de konventioner, der ligger til grund for principperne i FN's Global Compact
- sikre, at alle indkøbere i staten har adgang til vejledning om inddragelse af samfundsansvar

INDSATSOMRÅDE 3: ERHVERVSLIVETS KLIMAANSVAR

Danmark er vært ved FN's Klimakonference COP15 i 2009, hvor det er ambitionen at nå til en ambitiøs global klimaaf tale. Det er regeringens mål, at virksomhederne aktivt bidrager til håndteringen af de globale klimaudfordringer. Virksomheder kan således arbejde målrettet med at fastholde og styrke konkurrenceevnen ved at nedbringe energiforbruget og udledningen af drivhusgasser i egne virksomheder og hos leverandører, samt bidrage til udvikling og spredning af globale klimaløsninger. Dermed kan virksomhederne bakke op om de mål, der blev sat i energiaftalen af 21. februar 2008. Regeringen ønsker at understøtte virksomheders arbejde med at udarbejde klimaregnskaber og klimastrategier. Endelig sætter regeringen fokus på virksomheders og branchers muligheder for at reducere deres udledning af drivhusgasser gennem partnerskaber om klimaansvar.

På klimaområdet iværksætter regeringen følgende initiativer:

Regeringen vil:

- opfordre til, at klimaansvar indgår i virksomhedernes rapportering om samfundsansvar i deres ledelsesberetning (jf. lovkravet under indsatsområde 1)
- udvikle 'Klimakompasset' i samarbejde med Dansk Industri – et web-baseret klimaværktøj, der hjælper virksomheder med at udarbejde klimaregnskaber og klimastrategier
- tage initiativ til fire partnerskaber om klimaansvar i forhold til investorer, detailhandlen, byggeriet og på søfartsområdet

INDSATSOMRÅDE 4: MARKEDSFØRING AF DANMARK FOR ANSVARLIG VÆKST

Det er regeringens mål, at markedsføringen af Danmark for ansvarlig vækst skal bidrage til, at danske virksomheder i højere grad kan drage fordel af deres arbejde med samfundsansvar.

Regeringen vil derfor tage initiativ til målrettede markedsføringsaktiviteter i udlandet. Regeringen har udarbejdet en samlet handlingsplan for offensiv global markedsføring af Danmark. Markedsføringen skal skabe et klart og åbent billede af Danmark i udlandet, så vi også fremover står stærkt i den globale konkurrence. Markedsføringen fokuserer blandt andet på at gøre Danmark internationalt kendt som et ansvarligt og afbalanceret land, hvor ansvarlighed og samvittighedsfuld adfærd er vigtig for den enkelte, for virksomheder og for den offentlige sektor. Derudover vil regeringen også markedsføre Danmark for miljøbevidsthed, renhed og energirigtige løsninger.

Således passer handlingsplanen fint ind i den overordnede plan for global markedsføring af Danmark, og nedenstående initiativer skal ses i sammenhæng med regeringens generelle markedsføringsindsats.

Følgende initiativer iværksættes for at markedsføre Danmark for ansvarlig vækst:

Regeringen vil:

- markedsføre danske redskaber og kompetencer inden for virksomheders samfundsansvar
- stå for afholdelse af et internationalt topmøde i 2010 om internationale standarder for bæredygtighed i København (ISO 26000)

- afholde en international konference om ansvarlige investeringer, der skal skabe grundlag for en mere målrettet og anvendelsesorienteret forskning

Handlingsplanen indeholder samlet en række initiativer, der skal styrke mulighederne for at realisere målsætningen om, at danske virksomheder i højere grad drager fordel af at være i en global førerposition, når det gælder erhvervslivets samfundsansvar, og at Danmark og danske virksomheder bliver internationalt kendt for ansvarlig vækst. Fælles for initiativerne er, at de baserer sig på en international tilgang til samfundsansvar og på forretningsdrevet samfundsansvar, hvilket uddybes i det følgende afsnit. De enkelte indsatsområder gennemgås i de efterfølgende afsnit.

Evaluering

Regeringen vil i 2012 gøre status for arbejdet med gennemførelsen af handlingsplanen til fremme af virksomhedernes samfundsansvar.

Global Compact Leaders Summit

5-6 July

2

2. Den internationale tilgang og forretningsdrevet samfundsansvar

Som beskrevet i indledningen tager denne handlingsplan udgangspunkt i dels en international tilgang til virksomhedernes samfundsansvar og dels i forretningsdrevet samfundsansvar.

For at gøre Danmark kendt for ansvarlig vækst er det nødvendigt, at danske virksomheders arbejde med samfundsansvar tager udgangspunkt i en internationalt kendt og anerkendt referenceramme.

Selvom det måske kan synes oplagt, at regeringen udarbejder danske principper eller certificeringer for arbejdet med samfundsansvar, vil disse uvægerligt udspringe af en særlig dansk kontekst. En dansk ramme for virksomhedernes arbejde uden forbindelse til internationalt anerkendte principper vil derfor ikke i samme grad bidrage til virksomheders konkurrenceevne på globale markeder, hvor ansvarlighed i stor udstrækning er kommet på dagsordenen.

Når danske virksomheder arbejder med samfundsansvar er det - uanset om det sker med en international tilgang eller ud fra mere nære udfordringer - vigtigt, at arbejdet tager udgangspunkt i at styrke virksomhedens kerneforretning. Det er det der i denne handlingsplan betegnes forretningsdrevet samfundsansvar.

Der findes mange veje til ansvarlig vækst, som udspringer af den enkelte virksomheds forretningsmæssige udfordringer og kernekompetencer. En virksomhed kan ikke engagere sig med samme intensitet på alle områder, men må prioritere de aktiviteter, der har størst forretnings- og samfundsmæssig værdi og koncentrere indsatsen der.

Nedenfor er der redegjort for den relevante internationale tilgang og kernen i forretningsdrevet samfundsansvar.

2.1. EN INTERNATIONAL RAMME FOR FORRETNINGSDREVET SAMFUNDSANSVAR

Den stigende opmærksomhed omkring virksomheders samfundsansvar ses blandt andet i, at en række lande har indført politikker på området (jf. bilag 1 for en uddybende beskrivelse).

Den stadig større betydning, som samfundsansvar har på den internationale dagsorden, afspejles også af den række af internationale principper, der i de senere år er kommet til – og som på mange måder har bidraget yderligere til at skabe øget internationalt fokus på samfundsansvar.

Både FN og OECD har udviklet principper i forhold til virksomhedernes samfundsansvar. Disse principper er mangeartede, har forskellige målgrupper og adresserer forskellige udfordringer. Der er udviklet såvel generelle som mere specifikke principper, for eksempel om virksomhedernes medvirken til løsning af miljø- og klimaudfordringer.

De generelle principper, der særligt kan peges på, er:

- FN's principper for virksomhedernes samfundsansvar, UN Global Compact
- FN's principper for investorenes samfundsansvar, UN PRI
- OECD's retningslinjer for multinationale selskaber

De mere specifikke principper, der kan peges på, er (jf. bilag 2):

- United Nations Environment Programme Financial Initiative (UNEP FI)
- The Equator Principles
- Global Reporting Initiative (GRI)
- Transparency International – Business Principles for Countering Bribery (BPCB)
- Carbon Disclosure Project (CDP)

- FN's Caring for Climate
- Principles for Responsible Management Education
- Business Social Compliance Initiative (BSCI)

Ovenstående liste er ikke udtømmende, men illustrerer dels, at der internationalt er taget mange initiativer og dels, at netop tilstedeværelsen af disse mangfoldige internationale principper gør, at det ikke er oplagt at opstille særligt nationale principper. For eksempel vil en dansk certificeringsordning eller særlige danske principper kun have begrænset værdi for danske virksomheder, der opererer internationalt. Derimod kan internationale principper sikre større international gennemslagskraft og synlighed.

2.2. FN'S PRINCIPPER FOR SAMFUNDSANSVAR

Det er værd at fokusere på FN's principper for samfundsansvar, der omfatter principper rettet mod henholdsvis virksomheder (Global Compact) og investorer (Principles for Responsible Investments, PRI).

Det særlige ved FN's principper er, at de er baseret på internationale konventioner inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og anti-korruption. Yderligere kan alle virksomheder med over ti ansatte og investorer i hele ver-

den tilslutte sig – de er hverken begrænset til særlige regioner eller store, multinationale selskaber.

Den danske regering har siden Global Compacts oprettelse i 2000 støttet initiativet, blandt andet i form af økonomisk finansiering. Regeringen vil med denne handlingsplan forpligte sig til at holde Global Compact højt på den internationale politiske dagsorden.

2.2.1. FN'S GLOBAL COMPACT

FN's Global Compact er verdens største frivillige netværk for virksomheders samfundsansvar. I alt har 4054 virksomheder tilsluttet sig Global Compact, heraf 54 danske. Kernen i Global Compact er ti principper, baseret på internationale konventioner for menneske- og arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption. Dermed kan principperne fungere som en fælles referenceramme for virksomheder over hele verden. Principperne er gengivet i boks 1 nedenfor.

Principperne om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og anti-korruption er allerede gældende dansk ret. Danske virksomheder skal derfor overholde Global Compacts ti principper i forhold til deres virksomhed i Danmark. Udfordringerne er imidlertid langt større, når danske virksomheder opererer i udlandet, hvor sociale og miljømæssige forhold ofte ikke lever op til det danske niveau.

BOKS 1: GLOBAL COMPACT – TI PRINCIPPER FOR SAMFUNDSANSVAR

Menneskerettigheder

1. Virksomheden bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt erklærede menneskerettigheder; og
2. sikre, at den ikke medvirker til krænkelse af menneskerettighederne.

Arbejdstagerrettigheder

3. Virksomheden bør opretholde foreningsfriheden og effektivt anerkende retten til kollektiv forhandling;
4. støtte udryddelsen af alle former for tvangsarbejde;
5. støtte effektiv afskaffelse af børnearbejde; og
6. afskaffe diskrimination i relation til arbejds- og ansættelsesforhold.

Miljø

7. Virksomheden bør støtte en forsigtighedstilgang til miljømæssige udfordringer;
8. tage initiativ til at fremme større miljømæssig ansvarlighed; og
9. opfordre til udvikling og spredning af miljøvenlige teknologier.

Anti-korruption

10. Virksomheden bør modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse
-

Tilslutning til Global Compact

Principperne i Global Compact er overordnede, og den enkelte virksomhed bestemmer selv, hvordan og hvor hurtigt den vil integrere dem i sin forretningsstrategi. Tilslutning til principperne har karakter af en erklæring om, at virksomheden frivilligt vil gøre en aktiv indsats for løbende at gøre en særlig indsats for fremskridt på de områder, principperne vedrører.

Når en virksomhed har tilsluttet sig Global Compact er den forpligtet til:

- At ændre sin forretningsdrift, så Global Compact-principperne bliver en del af strategien og de daglige aktiviteter.
- At fremme Global Compact i offentligheden gennem diverse kommunikationskanaler (for eksempel pressemeddelelser, taler og andet).
- At beskrive hvordan virksomheden i praksis forsøger at efterleve Global Compact-principperne i den såkaldte fremskridtsrapport (Communication on Progress). Den første fremskridtsrapport skal senest afleveres to år efter tilslutningen til Global Compact og efterfølgende én gang årligt.

Det afgørende er ikke, at virksomheden lever op til alle FN's principper fra første dag, men at den er indstillet på i en løbende proces at forbedre efterlevelsen af principperne – både i virksomheden og i forhold til leverandører.

Virksomheden må prioritere sin indsats i forhold til sine kernekompetencer, udfordringer samt risici, og på den baggrund vurdere, hvilke aktiviteter der vil være relevante. Denne fleksibilitet er en fordel for virksomhederne, der så selv kan implementere de overordnede principper i deres forretning, hvilket netop er tanken med forretningsdrevet samfundsansvar.

På denne måde adskiller Global Compact-principperne sig væsentligt fra for eksempel Corporate Governance-principperne, der mere detaljeret stiller krav til blandt andet bestyrelsessammensætning og konkret regnskabsaflæggelse.

Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling har udarbejdet et charter for bæredygtig erhvervsudvikling, der udbygger de ti principper i FN's Global Compact. Charteret anerkender således principperne i Global Compact og har til formål at skabe et fælles grundlag for danske virksomheder, som ønsker at arbejde målrettet for en bæredygtig udvikling.

Rapportering om fremskridt

Yderligere stiller FN's kontor for Global Compact viden, redskaber og gode eksempler til rådighed til medlemmerne – både i forhold til den generelle implementering af principperne og i forhold til fremskridtsrapporteringen. Derudover kan virksomheders implementering af principperne understøttes af de lokale Global Compact netværk, som findes næsten over hele verden.

Der er visse omkostninger for virksomhederne ved at tilslutte sig principperne og efterfølgende integrere dem i deres forretningsstrategi.

Den primære omkostning for virksomhederne består i, at de skal inddrage samfundsansvar i deres strategi og de daglige aktiviteter. Dertil kommer en omkostning ved, at virksomheder årligt skal rapportere om deres fremskridt i implementeringen af principperne. Virksomhederne har dog frihed til selv at bestemme form og indhold af rapporteringen. Medlemmerne skal aflevere deres fremskridtsrapport til FN's kontor for Global Compact, som offentliggør rapporten på Global Compacts hjemmeside.

Denne rapportering kan medføre en øget offentlig eksponering, som i nogle tilfælde kan give omkostninger for virksomheden. Ikke desto mindre har tilslutning til internationale principper den fordel, at det kan være med til at markedsføre danske virksomheder internationalt i kraft af den fælles internationale referenceramme, principperne udgør.

2.2.2. FN'S PRINCIPPER FOR ANSVARLIGE INVESTERINGER (PRI)

I begyndelsen af 2005 inviterede FN's Generalsekretær 20 af verdens største institutionelle investorer til at udarbejde principper for ansvarlige investeringer. Denne proces blev koordineret af FN's Global Compact og FN's "Environment Programme Finance Initiative" (UNEP FI).

Resultatet af dette arbejde blev FN's Principper for ansvarlige investeringer, som gengivet på næste side i boks 2.

På globalt plan har 255 investorer tilsluttet sig PRI. Hertil kommer 67 virksomheder eller organisationer, der rådgiver investorer. Tilsammen har medlemmerne af PRI omkring 61 billioner kr. under administration.

Investoren vil:

1. indarbejde miljø, sociale forhold samt aktivt ejerskab i investeringsanalysen og beslutningsprocessen.
  2. være aktiv ejer og indarbejde miljø og sociale forhold i ejerskabspolitik og praksis.
  3. søge at opnå åbenhed om miljø, sociale forhold og aktivt ejerskab fra de enheder, der investeres i.
  4. fremme accept og implementering af principperne inden for den finansielle industri.
  5. samarbejde med henblik på at øge effektiviteten i implementeringen af principperne.
  6. rapportere om aktiviteter og fremskridt omkring implementeringen af principperne.
-

Medlemmerne af PRI opdeles i tre kategorier:

- 1) Asset owners: Pensionskasser, forsikringsselskaber og andre institutionelle investorer. Kategorien omfatter 103 virksomheder.
- 2) Investment managers: Investeringsbanker. Kategorien omfatter 116 virksomheder.
- 3) Professional service partners: Investeringsrådgivere. Kategorien omfatter 57 virksomheder.

I Danmark har hidtil fire investorer tilsluttet sig, herunder ATP. Det skal dog nævnes, at dette ikke giver det fulde billede af de danske investorers arbejde med samfundsansvar. For eksempel har 2 ud af 3 af de danske livsforsikringsselskaber og pensionskasser offentliggjort egentlige retningslinjer for etiske investeringer. Dertil kommer 11 %, der offentliggør overvejelser om etiske hensyn i investeringsvalget. I Holland har 12 investorer tilsluttet sig. I Sverige ti og i Storbritannien 35.

Investorer, der har underskrevet PRI, er forpligtet til blandt andet at integrere samfundsansvar i deres investeringsstrategier og optræde som aktive ejere, der fremmer åbenhed om sociale forhold og miljø hos de virksomheder, de investerer i. Medlemmer af PRI skal ligeledes rapportere herom.

Som ved Global Compact er PRI overordnede principper. FN understreger selv, at PRI ikke må betragtes som en certificering, men snarere som brede principper. Investorer kan efterleve PRI gennem mange forskellige strategier, og det væsentlige er enighed om målet, der arbejdes hen i mod. For eksempel vil det være i fuld overensstemmelse med PRI, at en investor strategisk fokuserer sin indsats, der hvor problemer eller risici er størst. Ligeledes er det også i overensstemmelse med PRI

at stille krav til et enkelt projekt, som der investeres i – uden at investoren skal stå til regnskab for, at virksomhedens efterlevelse af sociale og miljømæssige krav i andre sammenhænge.

For nogle investorers vedkommende vil forpligtelserne ikke betyde nye aktiviteter. Derimod vil der være tale om at ændre eller udvide eksisterende aktiviteter. For andre investorer vil omstillingen til at inddrage samfundsansvar i forretnings- og investeringsstrategien indebære visse omkostninger.

FN har oprettet et sekretariat, som har til opgave at hjælpe investorer med at implementere principperne i PRI. FN's støtteaktiviteter fokuserer på at give medlemmerne viden om implementeringsprocessen til rådighed, at skabe netværk blandt medlemmer af PRI, at fremme videndeling gennem et web-baseret intranet for medlemmerne, og i en årlig undersøgelse at undersøge best practise på området.

FN's principper for samfundsansvar er ikke ekskluderende i forhold til andre principper, som kan komplementere de overordnede principper i Global Compact og PRI. Det er således muligt for enhver virksomhed, der tilslutter sig Global Compact, samtidig at efterleve andre principper som for eksempel OECD's retningslinjer, hvis den finder det relevant.

2.3. OECD'S RETNINGSLINJER FOR MULTINATIONALE VIRKSOMHEDER

OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder fra 1976 (revideret i 2000) er anbefalinger fra regeringerne til de multinationale virksomheder. De udgør en frivillig ramme for "principper for god forretningsetik". Retningslinjerne er udformet for at bidrage til, at såvel store som små

multinationale selskaber handler i overensstemmelse med de politiske og samfundsmæssige standarder, der er gældende i de involverede lande. Retningslinjerne tilsigter at fremme og udvikle bæredygtighed og social ansvarlighed og at skabe et klima af tillid mellem virksomheder, arbejdstagere, offentlige myndigheder og samfundet som helhed.

Retningslinjerne er ikke retligt bindende, men regeringerne vil arbejde for, at de efterleves. Den danske regering lægger betydelig vægt på, at Retningslinjerne følges. Efter Retningslinjerne skal der i de tilsluttede lande oprettes et Nationalt Kontaktpunkt. De Nationale Kontaktpunkter har til opgave at fremme efterlevelsen af Retningslinjerne. Sager om virksomheder, der i Danmark eller i udlandet handler i strid med retningslinjerne, kan indbringes for Det danske Kontaktpunkt.

Retningslinjerne er en del af OECD Erklæringen om internationale investeringer og multinationale virksomheder, som også indeholder en opfordring til, at landene behandler alle investorer på samme måde, at det undgås, at virksomhederne pålægges modstridende forpligtelser, og at der er fuld åbenhed og samarbejde om, hvorledes regeringerne søger at påvirke investeringsstrømmene.

Retningslinjerne er støttet af et stort antal lande og sætter standarder dækkende en bred vifte af aspekter af "god forretnings-skik", for eksempel i forhold til beskæftigelse, forholdet mellem arbejdsgivere og lønmodtagere, miljø, oplysningspligt, konkurrence, korruption, beskatning samt ny viden og teknologi. OECD-landenes regeringer (samt Argentina, Brasilien og Chile) har tilsluttet sig Retningslinjerne. De tilsluttede lande arbejder for, at Retningslinjerne efterleves. Retningslinjerne dækker multinationale selskabers aktiviteter i både tilsluttede og ikke-tilsluttede lande.

En af styrkerne ved Retningslinjerne er, at de støttes af både arbejdsgivernes og arbejdstagernes organisationer. De til OECD knyttede rådgivende organer, der består af repræsentanter for de nævnte organisationer, har tilsluttet sig principperne i Retningslinjerne og er aktive medspillere i arbejdet med at udbrede deres anvendelse.

Målsætningen med Retningslinjerne er ikke at indføre forskellige vilkår for multinationale selskaber og lokale virksomheder, men

at gengive normer for god adfærd for alle virksomheder. Det er frivilligt for virksomhederne at følge Retningslinjerne.

2.4. HANDLINGSPLANENS INTERNATIONALE TILGANG TIL VIRKSOMHEDERNES SAMFUNDSANSVAR

Hvis danske virksomheder i højere grad skal drage fordel af at være i en global førerposition, når det gælder samfundsansvar, og Danmark skal være internationalt kendt for ansvarlig vækst, er det – som nævnt – nødvendigt med en international tilgang til arbejdet med samfundsansvar.

I modsætning til de andre principper for samfundsansvar er Global Compact og PRI globale FN-initiativer, som alle virksomheder med over ti ansatte og investorer i hele verden kan tilslutte sig.

FN-principperne har den klare fordel, at de udgør en samlet, fælles referenceramme globalt set, som skaber en solid platform for dels at arbejde med samfundsansvar, dels at kommunikere dette til omverdenen og dermed markedsføre Danmark og dansk erhvervsliv som en ansvarlig aktør i den globale økonomi.

Både FN's Global Compact og PRI består af grundlæggende principper, der bredt dækker mange emner inden for virksomhedernes og investorers arbejde med ansvarlighed. Dermed udgør FN's principper for samfundsansvar et godt udgangspunkt for at fremme målsætningen med denne handlingsplan.

Samtidig er detaljeringsgraden i FN-principperne ikke større end, at de giver virksomhederne og investorer gode muligheder for selv at vælge, hvordan de konkret vil omsætte principperne til handling i deres forretningsstrategi, og dermed skabe størst udbytte for dem selv og samfundet.

Denne overordnede tilgang i både Global Compact og PRI gør dem således særligt velegnede – både for større og mindre virksomheder, der arbejder med forretningsdrevet samfundsansvar.

Det er på den baggrund, at denne handlingsplan bruger FN's principper om samfundsansvar som international referenceramme til arbejdet med forretningsdrevet samfundsansvar, som uddybes i det følgende.

2.5. OM FORRETNINGSDREVET SAMFUNDSANSVAR

Samfundsansvar er et bredt og abstrakt begreb, der kan omfatte utallige aktiviteter. Det kan derfor være vanskeligt for virksomheder at finde ud af, hvor de skal begynde. Yderligere kan der være bekymring for, at samfundsansvar blot bliver en omkostning.

For mange virksomheder vil der typisk være tale om at fokusere og forbedre en indsats, virksomheden i forvejen gør. På denne måde kan samfundsansvar blive en naturlig del af forretningsstrategien, der også tænkes ind i nye aktiviteter. Netop når virksomhedens samfundsansvar tager udgangspunkt i dens kerneforretning, kan det betegnes forretningsdrevet samfundsansvar. Ved siden af denne forretningsdrevne tilgang til samfundsansvar yder mange virksomheder, investorer og frivillige, private organisationer en indsats for at bidrage til en positiv samfundsudvikling. Det er et væsentligt bidrag, som regeringen fuldt ud anerkender.

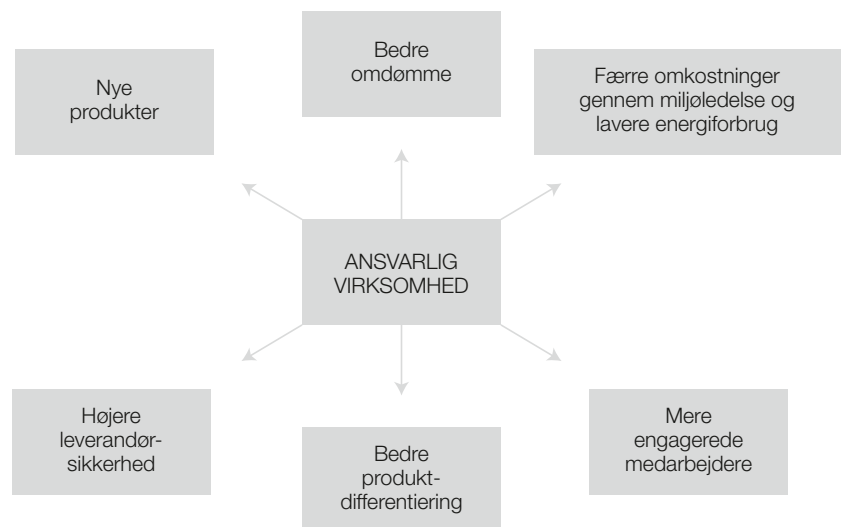
Den væsentligste fordel ved forretningsdrevet samfundsansvar er, at virksomhedens særlige viden og kernekompetencer udnyttes aktivt til gavn for både virksomheden og for samfundet. Samtidig integreres samfundsansvar i hele virksomhedens organisation. På den måde hjælper virksomheden med at imødekomme samfundsmæssige problemstillinger, samtidig med at der skabes nye vækstmuligheder for virksomheden selv.

Virksomheder kan for eksempel:

- stille krav til leverandører om at overholde menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder og aktivt samarbejde med leverandører om at integrere disse krav med henblik på at forbedre sociale og miljømæssige forhold. Det kan forbedre både kvalitet og leverandørsikkerhed.
- arbejde med klima- og miljøledelse i form af et systematisk klima- og miljøarbejde, nedsætte råvare- og energiforbruget eller investere i miljø- og energieffektiv teknologi. Det kan reducere virksomhedens omkostninger til for eksempel energi, kemikalier, CO²-afgifter og lignende.
- udvikle nye produkter eller ydelser, der indeholder en social eller miljømæssig dimension. Det kan give virksomheden adgang til nye markeder og mulighed for at differentiere sig fra sine konkurrenter.
- forbedre arbejdsvilkår og arbejdsmiljø internt i virksomheden. Det kan give mere engagerede og motiverede medarbejdere og gøre det muligt at tiltrække og fastholde medarbejdere.
- kommunikere aktivt om arbejdet med samfundsansvar til kunder, forbrugere, interesseorganisationer og andre interessenter. Det kan dels hjælpe til at skubbe en udvikling omkring øget samfundsansvar hos disse aktører, og dels give virksomheden et bedre omdømme.

Nedenstående figur giver et overblik over mulige fordele for virksomheden ved samfundsansvar:

FIGUR 1. GEVINSTER VED FORRETNINGSDREVET SAMFUNDSANSVAR – ET OVERBLIK

Nedenstående figur giver et overblik over mulige fordele for virksomheden ved samfundsansvar:

2.6. DILEMMAER I ARBEJDET MED FORRETNINGSDREJET SAMFUNDSANSVAR

Selvom forretningsdrevet samfundsansvar kan styrke virksomhedens vækst og konkurrencedygtighed, kan det samtidig stille virksomheder over for vanskelige dilemmaer.

De samfundsmæssige spørgsmål, som virksomheder kan engagere sig i, er ofte komplekse og indeholder mange facetter. Ligeledes vil effekten af virksomheders samfundsansvar i mange tilfælde først vise sig på længere sigt. Hvordan skal virksomheder for eksempel forholde sig til, at en leverandør bruger mange farlige kemikalier eller ikke overholder grundlæggende sociale rettigheder? Skal virksomheden afbryde samarbejdet for at markere dens værdier eller fortsætte samarbejdet og arbejde for at forbedre de kritisable forhold? Også korruption kan stille virksomheden over for vanskelige spørgsmål - skal en virksomhed gå på kompromis med en grundholdning om at undgå korruption for at bevare markedsandele og dermed skabe job på gode vilkår?

Selv på et område som børnearbejde, hvor det etisk forsvarlige standpunkt synes klart, er der en indbygget kompleksitet i at tage samfundsansvar. Red Barnet har peget på, at vestlige virksomheders forsøg på at beskytte børn mod børnearbejde i praksis kan sætte børn og deres familier i en endnu værre situation. I stedet opfordrer Red Barnet til at skelne mellem arbejde, der er skadeligt for barnets udvikling og arbejde, der kan bidrage positivt til barnets udvikling og eventuelt kombinere dette med undervisningstilbud.

Svaret på sådanne dilemmaer forbundet med samfundsansvar må findes i virksomhedens grundlæggende værdier. Med afsæt i værdier og traditioner er det afgørende at sikre sammenhæng i virksomhedens adfærd. Det vil for eksempel være problematisk, hvis en virksomhed aktivt kommunikerer sit ansvar for at skabe rummelighed på det danske arbejdsmarked, mens der samtidig produceres under uacceptable forhold hos en af virksomhedens leverandører. Det er med andre ord vigtigt, at virksomhe-

der arbejder for at skabe sammenhæng i deres aktiviteter og kommunikerer troværdigt om arbejdet med samfundsansvar som en integreret del af virksomhedens forretningsstrategi.

Det er endvidere vigtigt at understrege, at virksomheders samfundsansvar ikke nødvendigvis mindsker behovet for lovgivning om sociale og miljømæssige forhold. Lovgivningen fastsætter, og skal fortsat fastsætte de grundlæggende sociale og miljømæssige krav som alle virksomheder skal leve op til. Og regeringen lægger vægt på, at beskyttelsesniveauet er højt.

Når virksomheder tager samfundsansvar, betyder det ikke, at der flytter ansvar eller opgaver fra staten til virksomhederne. Men erhvervslivets frivillige indsats kan derimod være et godt – og i mange tilfælde nødvendigt – supplement til lovgivningen. Det skyldes, at lovgivning alene ikke nødvendigvis kan løse komplekse udfordringer i vores samfund. Vi har i stigende grad behov for at udvikle nye løsninger på samfundsmæssige udfordringer – og her er der brug for virksomhedernes engagement, kompetencer og innovationsevne. Det kan for eksempel være at udvikle energibesparende teknologier eller ved at fremme hensynet til menneskerettigheder og gode arbejdsforhold i de fattige lande.

Samfundsansvar betyder således ikke, at virksomheden skal påtage sig opgaver, som det offentlige er bestemt til at udføre. Derimod kan virksomheden med sin særlige viden og kompetence bidrage til at løse samfundsmæssige udfordringer som en del af virksomhedens daglige forretning – en indsats der både kan komme den enkelte virksomhed og samfundet til gode.

3. Udbredelse af forretningsdrevet samfundsansvar

Det er regeringens mål at udbrede forretningsdrevet samfundsansvar blandt både store og mindre virksomheder, så danske virksomheder i højere grad kan drage fordel af deres arbejde med samfundsansvar.

For at fremme udbredelsen af virksomhedernes arbejde med forretningsdrevet samfundsansvar iværksætter regeringen følgende initiativer:

Regeringen vil:

- opfordre danske virksomheder og investorer til at fortsætte og udvikle deres engagement og arbejde med samfundsansvar
- gøre det lovpligtigt for større virksomheder at rapportere om samfundsansvar i ledelsesberetningen i deres årsrapport
- gøre det lovpligtigt for institutionelle investorer og investeringsforeninger at rapportere om samfundsansvar i ledelsesberetningen i deres årsrapport
- oprette Rådet for Samfundsansvar, der skal komme med anbefalinger til regeringen, erhvervslivet og organisationer

Regeringen vil herudover understøtte virksomhedernes arbejde med at koble samfundsansvar med deres forretningsstrategi, ledelse og innovation. Regeringen fokuserer her særligt på mindre virksomheder.

En væsentlig del af undersøgelserne om emnet peger på, at virksomhedernes evne til at tage samfundsansvar nationalt og internationalt har fået stigende betydning for deres forretningsmæssige succes – uanset om der er tale om en større eller en mindre virksomhed. Mange virksomheder er imidlertid ikke opmærksomme på de muligheder, der kan ligge i at kombinere samfundsansvar med forretningsstrategi. 39 % af danske virksomheder oplever, at det er svært at omsætte ideen om samfundsansvar til praksis (Capacent Epinion, 2007). Virksomhederne mangler viden og redskaber til, hvordan de kan gribe arbejdet an i praksis. Det gælder ikke mindst små og mellemstore virksomheder.

Regeringen vil derfor iværksætte en række understøttende initiativer, der skal give virksomheder viden og redskaber til at arbejde med deres frivillige forretningsdrevne samfundsansvar i praksis – både i Danmark og internationalt.

Regeringen vil:

- oprette et nyt kommunikationsforum om samfundsansvar (www.samfundsansvar.dk)
- tilrettelægge kampagneaktiviteter om forretningsdrevet samfundsansvar
- øge rådgivningen om innovation og samfundsansvar til små og mellemstore virksomheder i de regionale væksthuse
- afholde en international konference 'Danish Business innovating for World Challenges' for at udpege innovationsområde for danske virksomheder
- etablere et vidensnetværk blandt organisationer, forskere og rådgivere om forretningsdrevet samfundsansvar og ansvarlig leverandørstyring
- rådgive virksomheder gennem danske repræsentationer i udlandet
- arbejde for et gennemsigtigt marked, der fremmer hensynet til samfundsansvar i forbrugernes indkøb. Regeringen vil iværksætte en undersøgelse af forbrugernes rolle i forhold til virksomhedernes samfundsansvar
- udarbejde en fremskridtrapport hvert andet år om danske virksomheders efterlevelse af og tilslutning til Global Compact og PRI, første gang i 2010

3.1. IGANGVÆRENDE AKTIVITETER

I de senere år har en bredere opfattelse af virksomheders samfundsansvar vundet indpas i Danmark. En undersøgelse foretaget af The Copenhagen Center (2007) af danske mediers kommunikation om virksomheders samfundsansvar viser, at det rummelige arbejdsmarkeds fyldte meget frem til årtusindskiftet, mens debatten om virksomheders globale engagement og internationale leverandørkæder er taget til de seneste år.

Der har i Danmark været et stærkt fokus på virksomhedernes sociale engagement i forhold til det rummelige arbejdsmarked. Via blandt andet løntilskudsordninger og mentorer har virksomhederne fået de bedste muligheder for at tiltrække og fastholde den nødvendige arbejdskraft, og samtidig vise et samfundsmæssigt engagement. Med indsatsen er der skabt bedre mulighed for at løfte opgaven med at få både handicappede, borgere med anden etnisk baggrund og borgere med nedsat arbejdsevne tilknyttet og fastholdt på arbejdsmarkedet.

I forhold til initiativerne om det rummelige arbejdsmarked handler forretningsdrevet samfundsansvar ikke alene om aktiviteter i forhold til nuværende og fremtidige medarbejdere på arbejdspladser i Danmark, men om en lang række sociale og miljømæssige hensyn – i særdeleshed over for leverandører i udlandet. Aktuelt tiltrækker virksomheders ansvar over for klimaforandringer og miljøspørgsmål stigende opmærksomhed, jf. afsnit 5.

Regeringen har allerede iværksat aktiviteter, der understøtter og inspirerer virksomhederne i arbejdet med samfundsansvar på en række områder:

- CSR-Kompasset, der for nylig er blevet opdateret, er et Internet-baseret værktøj til virksomheder om ansvarlig leverandørstyring.
- Det danske Kontaktpunkt har til opgave at udbrede kendskabet til OECD's retningslinjer for Multinationale Virksomheder, blandt andet gennem behandlingen af konkrete henvendelser herom.
- Initiativer i forhold til det rummelige arbejdsmarked, herunder Forebyggelsesfonden samt samarbejde mellem Center for Aktiv Beskæftigelsesindsats (CABI), De Regionale Netværk (DRN) og Det nationale Netværk af virksomhedsledere (DNN).
- Akkrediteret arbejdsmiljøcertifikat dokumenterer virksomhedernes ekstra indsats for at sikre et godt arbejdsmiljø, for eksempel gennem et arbejdsmiljøledelsessystem. Udviklingen af en ny model til arbejdsmiljøcertificering tilpasset små og mindre virksomheder er i gang. Et yderligere incitament til at fremme arbejdsmiljøet er den grønne smiley på Arbejdstilsynets hjemmeside, som gives til virksomheder med orden i arbejdsmiljøet.
- Mangfoldighedsprogram: "Arbejdsplads til nye danskere", der opsamler offentlige og private virksomheders gode erfaringer med ledelse af en mangfoldigt sammensat medarbejderskare.

- Danmarks Eksportråd, Udenrigsministeriet, tilbyder rådgivning og enkle værktøjer til at undgå korruption og mindske risici forbundet med at samarbejde med eller investere i lande, der er præget af høj korruption. Rådgivningen er tilrettelagt efter den enkelte virksomheds behov og tager udgangspunkt i ländespecifik information om korruption og lokal lovgivning samt viden om særligt udsatte markeder, sektorer og regioner
- Projekt "Overskud med Omtanke", hvor mere end 12.500 ledere og medarbejdere fra små og mellemstore danske virksomheder har modtaget undervisning om, hvordan de kan arbejde strategisk med samfundsansvar.
- Projekt: CSR-drevet innovation i Norden 2007-2009: Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (Center for Samfundsansvar) har iværksat et projekt inden for CSR-drevet innovation. Projektet har til hensigt at styrke danske og nordiske virksomheders arbejde med produkt- og procesinnovationer drevet af miljø- og samfundsmæssige hensyn.

Ved siden af regeringens aktiviteter eksisterer der en række private initiativer med det formål at fremme virksomhedernes samfundsansvar. For eksempel kan nævnes Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling (RBE), som består af ca. 25 større danske virksomheder, Dansk Initiativ for Etisk Handel (DIEH), der har til formål at samle erhvervsliv og interesseorganisationer for at fremme etisk handel og ansvarlig leverandørstyring, samt forskningsaktiviteter inden for virksomhedernes samfundsansvar, som blandt andet foregår på CBS.

3.2. NYE INITIATIVER

Rapporteringskrav om samfundsansvar for større virksomheder

Regeringen ser positivt på, at der også fra privat side arbejdes med initiativer, der kan udbrede og fremme samfundsansvar. Det bidrager til at løfte den dagsorden, som også handlingsplanen er en del af, og det kan regeringen kun bakke op om. Derfor har regeringen også allerede indledt en dialog med for eksempel Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling, og generelt vil regeringen understøtte de private initiativer (for eksempel Dansk Initiativ for Etisk Handel, DIEH) gennem et tæt samarbejde og konstruktiv dialog.

Regeringen vil således generelt opfordre danske virksomheder og investorer til at fortsætte og udvikle deres engagement og arbejde med samfundsansvar.

Regeringen vil derudover sikre ved lov, at større virksomheder og institutionelle investorer samt investeringsforeninger rapporterer om deres arbejde med samfundsansvar i deres ledelsesberetning i årsrapporten. De institutionelle investorer omfatter pensionskasser, livsforsikringselskaber, ATP og Lønmodtagernes Dyrtdsfond.

Rapporteringsforpligtelsen for de større virksomheder og de institutionelle investorer samt investeringsforeningerne vil indebære, at de skal berette om deres politikker for samfundsansvar, og hvordan politikkerne udmøntes i praksis. Virksomheder og investorer skal også oplyse, hvis de ikke har formuleret politikker på området. Dette skal fremgå af ledelsesberetningen i virksomhedernes årsregnskab.

Kravet vil omfatte de 1000 største danske virksomheder. Kravet vil ligeledes omfatte de institutionelle investorer, der ifølge Lov om finansiel virksomhed skal aflægge ledelsesberetning, samt investeringsforeninger. Hvis et forsikringselskab, en pensionskasse eller en investeringsforening i dag inddrager sociale, miljømæssige eller etiske hensyn i sin investeringspolitik, er investoren allerede forpligtet til at beskrive det i regnskabet. Den eksisterende lovgivning pålægger dog blot pensionskasserne, forsikringselskaberne og investeringsforeningerne at gøre opmærksom på, hvordan hensyn til sociale forhold, miljø eller etik påvirker investeringspolitikken.

Oplysningskravet betyder ikke, at regeringen vil bestemme eller blande sig i virksomhedernes konkrete forretnings- og ledelsesstrategi eller i investorernes investeringsstrategier. Det er fortsat den enkelte virksomheds ejere og ledelses beslutning, hvordan deres virksomhed skal ledes, ligesom det er investorernes og pensionsforvalternes beslutning – i dialog med medlemmerne – at fastlægge, hvordan deres midler skal investeres.

Formålet med oplysningspligten er at tilskynde virksomheder og investorer til at forholde sig aktivt og konstruktivt til, hvordan deres kernekompetencer matcher de globale udfordringer, de står over for. Virk-

somheder og investorer er nødt til aktivt at tage stilling til den internationale dagsorden, hvilket oplysningspligten netop skal motivere dem til. Hvordan de konkret vælger at imødegå de udfordringer og muligheder, som globaliseringen medfører, er imidlertid deres egen beslutning.

Oplysningspligten vil skabe større åbenhed og dermed styrke aktionærers, kunders og medlemmers muligheder for at forholde sig til virksomhedernes og investorernes arbejde med samfundsansvar. Et yderligere formål med oplysningspligten er, at jo flere virksomheder og investorer, der aktivt forholder sig til samfundsansvar og kommunikerer dette til offentligheden, desto stærkere står Danmark internationalt som værende kendt for ansvarlig vækst. Denne samlede effekt kan medvirke til at styrke danske virksomheders markedsandele.

Rapporteringen kan tage udgangspunkt i, hvordan virksomheden efterlever FN's principper for samfundsansvar. Hvis en virksomhed eller en investor har tilsluttet sig henholdsvis FN's Global Compact og FN's principper for ansvarlige investeringer er det tilstrækkeligt at henvise til den fremskridt-rapport, der udarbejdes i forbindelse med medlemskabet.

I 2007 indførte den britiske regering et lignende lovkrav for børsnoterede virksomheder. Her skal virksomhederne fremover også rapportere om sociale, samfundsmæssige og miljømæssige forhold – i det omfang det er nødvendigt for at forstå virksomhedens udvikling, præstationer eller position.

Eftersom udbredelsen af forretningsdrevet samfundsansvar ikke kun er relevant for større virksomheder, men også for små- og mellemstore virksomheder, vil regeringen generelt opfordre danske virksomheder og investorer, der har internationale forretningsaktiviteter, til at følge enten FN's Global Compact eller FN's principper for ansvarlige investeringer (PRI). Navnlig større virksomheder bør overveje at tilslutte sig Global Compact eller PRI.

Regeringens opfordring ændrer naturligvis ikke på regeringens forpligtelse til fortsat at arbejde for, at OECD's retningslinjer efterleves, hvilket blandt andet sker gennem Det danske Kontaktpunkt.

Nyt råd for samfundsansvar

For at sikre en bredere forankring af regeringens målsætning om udbredelse af forretningsdrevet samfundsansvar oprettes "Rådet for Samfundsansvar", som skal komme med anbefalinger og rådgive regeringen om udformningen af de konkrete understøttende initiativer. Rådets opgaver kan blandt andet bestå i at kortlægge danske styrkepositioner inden for samfundsansvar, hvilket kan bidrage til at gøre Danmark kendt for ansvarlig vækst. På denne baggrund kan Rådet ligeledes udpege konkrete indsatsområder. Rådet skal blandt andet afløse bestyrelsen for det nu nedlagte The Copenhagen Center.

Rådet vil for eksempel kunne bestå af repræsentanter fra erhvervsorganisationer, finanssektoren, lønmodtagerorganisationer, Forbrugerrådet og andre NGO'er, forskningsverdenen med videre. Formanden for rådet vil udadtil kunne fungere som "ambassadør" for danske virksomheders og investorers arbejde med samfundsansvar gennem deltagelse i internationale sammenhænge, møder og konferencer. Det nyoprettede Center for Samfundsansvar i Økonomi- og Erhvervsministeriet (Erhvervs- og Selskabsstyrelsen) skal fungere som sekretariat for dette råd.

3.3. SAMFUNDSANSVAR – FORRETNINGSSTRATEGI, LEDELSE OG INNOVATION

Som anført vil regeringen understøtte arbejdet med forretningsstrategi, ledelse og innovation - særligt for små- og mellemstore virksomheder, der ofte mangler ressourcer og inspiration til at komme i gang med at arbejde struktureret og fokuseret med samfundsansvar. Derfor vil regeringen øge danske virksomheders viden om værdien af forretningsdrevet samfundsansvar og inspirere dem til at indarbejde samfundsansvar i deres forretningsstrategi.

Vidensnetværk om globalt samfundsansvar

For at styrke virksomheders viden om internationalt samfundsansvar vil regeringen gennem Center for Samfundsansvar etablere et vidensnetværk mellem forskere, organisationer og rådgivere. Dette netværk skal give virksomheder viden om forret-

ningsdrevet samfundsansvar på globale markeder og ansvarlig leverandørstyring med fokus på dialog og samarbejde med leverandører i udviklingslande, internationale standarder og mærkninger samt kontrol af leverandører.

Rådgivning om samfundsansvar gennem danske repræsentationer i udlandet

Danske repræsentationer i udlandet vil, hvor det er relevant, frem over kunne tilbyde danske virksomheder rådgivning om samfundsansvar. Rådgivningen kan blandt andet fokusere på miljøforhold, korruption, arbejdsmiljø og menneskerettigheder.

Nyt kommunikationsforum – www.samfundsansvar.dk

For at formidle viden og inspiration om strategisk samfundsansvar til virksomheder oprettes et kommunikationsforum for samfundsansvar – www.samfundsansvar.dk. På dette virtuelle forum kan man finde den nyeste viden om virksomheders samfundsansvar, redskaber og undervisningsmateriale. Blogs og debatfora skal sikre, at sitet er aktuelt og levende.

Branchekampagner om forretningsdrevet samfundsansvar

Yderligere vil regeringen tage initiativ til – i samarbejde med relevante erhvervsorganisationer – at gennemføre branchekampagner om forretningsdrevet samfundsansvar. Som led i kampagnen kan udvikles brancherettede idékataloger, der giver inspiration og nye ideer til arbejdet med samfundsansvar. En branchekampagne kan herudover indeholde konferencer, gå-hjem-møder eller andre events.

Innovation og samfundsansvar

Derudover fokuserer regeringen på forretningsdrevet samfundsansvar i forhold til innovation ved at give virksomheder og iværksættere redskaber og viden. Der er tale om nyskabende innovation både i forhold til produkter og processer, der samtidig er til gavn for forbrugere og medarbejdere, miljø og samfund. Det er kun 26 % af danske små og mellemstore virksomheder, der har udviklet produkter med en social eller miljømæssig dimension. Dette på trods af, at undersøgelser peger på, at innovation med dette udgangspunkt har en positiv økonomisk effekt for virksomheden (Gallup,

2005). Dette potentiale kan udnyttes af langt flere virksomheder og iværksættere, end det er tilfældet i dag.

Derfor vil regeringen styrke regional rådgivning om innovation og samfundsansvar på baggrund af et nordisk projekt om innovation og samfundsansvar, der løber i 2007-2009 (jf. ovenfor under igangværende aktiviteter). I samarbejde med de fem væksthuse i Danmark udvikles et "Train the Trainers"-forløb, som klæder 30-50 rådgivere på til at træne små og mellemstore virksomheder i, hvordan de kan inddrage sociale og miljømæssige hensyn i deres innovation og produktudvikling med udgangspunkt i den enkelte virksomheds behov.

Yderligere vil regeringen arrangere en konference under overskriften "Danish Businesses Innovating for World Challenges" med deltagelse af internationale eksperter, og virksomhedsrepræsentanter. Konferencen har til formål at identificere specifikke innovationsområder, hvor danske virksomheder kan få nye vækstmuligheder på det globale marked gennem innovation af nye produkter. Konferencen vil resultere i en rapport med en prioriteret liste over relevante indsatsområder for danske virksomheder.

Undersøgelse af forbrugernes rolle i forhold til virksomhedernes samfundsansvar

Regeringen har også fokus på forbrugernes rolle i forhold til virksomhedernes samfundsansvar. For mange forbrugere har varernes baggrund, produktionsforhold og handelsvilkår betydning for deres indkøb. Derfor er det vigtigt med et gennemsigtigt marked, så forbrugerne kan gennemskue, hvordan de kan bidrage til en bæredygtig udvikling. Der er behov for at sikre, at forbrugerne har adgang og tillid til de oplysninger, som er nødvendige for deres køb. Derfor har regeringen sat et arbejde i gang med at belyse forbrugernes ageren i forhold til bæredygtighed og klima samt eventuelle barrierer for at forbrugerne kan handle mere bæredygtigt. Undersøgelsen vil være færdig i november 2008.

Fremskridtsrapport om FN's principper for samfundsansvar

Regeringen vil derudover følge op på danske virksomheders efterlevelse af og tilslutning til FN's principper for samfundsansvar gennem en fremskridtsrapport. Rapporten udarbejdes hvert andet år – første gang i 2010. Den skal gøre status over, i hvilket omfang og på hvilken måde danske virksomheder arbejder med samfundsansvar i forhold til FN's principper. Desuden skal rapporten udpege styrker og svagheder ved danske virksomheders indsats både nationalt og internationalt. Det er målet, at rapportens konklusioner følges op i den fortsatte indsats for at forbedre danske virksomheders muligheder for at rapportere og kommunikere om deres samfundsansvar.

4. Fremme af virksomheders samfundsansvar gennem statens aktiviteter

Virksomheder og investorer indtager en central rolle for at fremme samfundsansvar og gøre Danmark kendt for ansvarlig vækst. Men staten har også en række muligheder for at bidrage til udbredelsen af samfundsansvar gennem sine egne erhvervsrettede aktiviteter. Staten køber hvert år ind for ca. 27 mia. kr., har et samlet garantiansvar på 23 mia. kr. inden for eksportkreditter og har en omsætning på ca. 140 mia. kr. i de statslige aktieselskaber.

Statens erhvervsrettede aktiviteter omfatter en række områder, herunder:

- Staten som indkøber
- Staten som investor og kreditstiller
- Statslige aktieselskaber

4.1. STATEN SOM INDKØBER

Det er regeringens mål, at samfundsansvar fremover endnu mere systematisk og konsekvent skal indgå i den statslige indkøbspolitik, så den kan bidrage til at gøre Danmark kendt for ansvarlig vækst. Derfor vil regeringen iværksætte følgende initiativer:

Regeringen vil:

- sikre, at fællesstatslige indkøbsaftaler fremover systematisk inddrager hensynet til samfundsansvar som formuleret i de konventioner, der ligger til grund for principperne i FN's Global Compact
- sikre, at alle indkøbere i staten har adgang til vejledning om inddragelse af samfundsansvar
- gå i dialog med kommuner og regioner om, hvordan erfaringerne med inddragelse af samfundsansvar kan bredes ud på deres områder

Muligheder og udfordringer

Det samlede statslige indkøb udgør ca. 27 mia. kr. årligt. I lighed med andre store indkøbere har staten derfor gode muligheder for at fremme ansvarlig vækst gennem sin indkøbspolitik.

Siden 2006 er der indgået fællesstatslige forpligtende indkøbsaftaler på en række områder som en del af udrulningen af Statens Indkøbsprogram. Statens Indkøbsprogram vil løbende indgå nye indkøbsaftaler på den del af statens indkøb, der kan karakteriseres som fællesstatsligt. Det vil sige indkøb af produkter og ydelser, som anvendes i stort set alle dele af staten, som for eksempel kontorartikler, pc'er og lignende. Heroverfor står det institutionsspecifikke indkøb, som kun indkøbes i én eller ganske få statslige institutioner, som for eksempel forsvarsmateriel i Forsvarsministeriet og jernbanesveller i Transportministeriet.

De fællesstatslige indkøbsaftaler i Statens Indkøbsprogram indgås via EU-udbud. Som følge af kravene til objektivitet, ligebehandling og gennemsigtighed i EU's udbudsdirektiver, har staten ikke de samme muligheder som ikke-offentlige indkøbere til at stille forskellige typer af krav til sine leverandører. I modsætning til ikke-offentlige indkøbere kan staten således ikke blot kræve af sine leverandører, at de tilslutter sig principper eller indfører miljøledelse, da sådanne krav ikke er knyttet til de indkøbte produkter eller ydelser og desuden er vanskelige at gøre objektivt målbare. Det stiller staten overfor nogle helt særlige udfordringer, når der skal tages stilling til, hvordan en indkøbspolitik kan indrettes. Regeringen arbejder for at fremme indsatsen med Green Public Procurement i EU.

Igangværende aktiviteter

Uanset, at der er en række udfordringer med at indrette statens indkøb, så de tager højde for og understøtter ønsket om samfundsansvar, har regeringen allerede taget en række konkrete initiativer for at gøre de offentlige indkøb mere ansvarlige:

- Der er inddraget mindstekrav til miljø- og energihensyn i fællesstatslige indkøbsaftaler om for eksempel IT-udstyr, telefoni mv.

- Statens og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) har indgået en indkøbsaftale, der skal fremme miljøvenlige tjenestebiler i det offentlige
- I de senest indgåede rammekontrakter under de fællesstatslige aftaler har staten indarbejdet grundlæggende ILO-konventioner og krav til menneskerettigheder som minimumskrav til leverandørernes opfyldelse af rammekontrakterne. Tilbud, som indeholder forbehold over for disse minimumskrav, tages ikke i betragtning. Leverandører skal ved rammekontraktens opfyldelse endvidere ”medvirke til at værne om natur og miljø, således at samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet”
- Regeringen har nedsat et panel for professionelle offentlige grønne indkøb med offentlige og private aktører, der blandt andet skal skabe viden om mulighederne for at føre en offensiv grøn indkøbspolitik, både hos offentlige og private indkøbere
- Miljøministeriet, København, Århus og Odense kommuner har etableret Partnerskab for offentlige grønne indkøb. Gennem partnerskabet forpligter deltagerne sig til at indarbejde systematiske miljøkrav i deres indkøb.

Nye initiativer

Det er regeringens mål, at staten fremover endnu mere systematisk og konsekvent i forbindelse med sine indkøb inddrager hensynet til samfundsansvar med udgangspunkt i FN's principper. Indsatsen er rettet mod at sikre, at staten ikke indkøber produkter eller ydelser, der leveres på vilkår, som strider mod de konventioner, der ligger til grund for FN-principperne.

Global Compact er overordnede hensigts-erklæringer og ikke håndfaste regler, der kan fungere som direkte kontraktgrundlag. Princippernes styrke i forhold til virksomhederne – at de er båret af generelle principper og ledelsesbeslutninger – er samtidig deres svaghed i forhold til statens indkøbspolitik, da de ikke er konkrete og knyttet til de enkelte produkter.

Principperne vil derfor i indkøbsaftalerne blive operationaliseret. Det vil ske dels i form af mere specifikke krav, i det omfang sådanne er fastsat i de konventioner, som ligger til grund for principperne, og dels i

form af formåls-erklæringer i kontrakterne suppleret med meget konkrete krav specifikt målrettet det indkøbte produkt eller ydelse. Herudover vil aftalerne indeholde misligholdelsesbestemmelser, der omfatter manglende overholdelse af kontraktskravene.

Herved kan samfundsansvar i højere grad end i dag inddrages i form af egentlige kontraktretlige minimumsvilkår, som kan føre til misligholdelse af de indgåede kontrakter, hvis kravene ikke overholdes.

I praksis vil de relevante og konkrete krav fra konventioner, som ligger til grund for FN principperne, blive indarbejdet som kontraktkrav i statslige indkøbsaftaler, i det omfang kravene vurderes at være væsentlige for det konkrete indkøb.

Det er regeringens opfattelse, at et sådant krav i første omgang bør omfatte fællesstatslige indkøb i regi af Statens Indkøbsprogram. I takt med at Statens Indkøbsprogram udvides, vil der fremover systematisk blive stillet kontraktkrav, der er rettet mod at sikre, at de pågældende produkter eller tjenesteydelser leveres i overensstemmelse med relevante konventionskrav, der ligger til grund for FN-principperne for samfundsansvar.

I lyset af erfaringerne med de fællesstatslige aftaler vil regeringen også tilskynde til at udbrede den systematiske inddragelse af samfundsansvar til indkøb, der ligger uden for de fællesstatslige aftaler. Regeringen vil således sikre, at indkøbere i staten generelt har adgang til vejledning om inddragelse af samfundsansvar i deres indkøbsaktiviteter.

Implementeringen af initiativet skal ske på en måde, der fortsat sikrer effektive og professionelle statslige indkøb samt overholdelse af konkurrencelovgivningen og EU's udbudsdirektiver.

Derudover vil regeringen gå i dialog med Kommunernes Landsforening og Danske Regioner om, hvordan erfaringerne med inddragelse af samfundsansvar kan bredes ud. Flere kommuner og regioner er allerede langt fremme på dette område. Allerede i dag er det i vidt omfang muligt for kommuner og regioner at tilslutte sig de fællesstatslige indkøb.

Endelig ønsker regeringen at fortsætte indsatsen for offentlige grønne indkøb samt bæredygtige indkøb. Linjerne i denne indsats fremgår af Miljøministeriets handlingsplan "En styrket indsats for grønne indkøb i 2008-2009". Som formuleret i regeringsgrundlaget vil regeringen sikre, at alle relevante statslige indkøbsaftaler systematisk inddrager miljøkrav.

4.2. STATEN SOM INVESTOR OG KREDITSTILLER

Det er regeringens mål, at staten fremmer målsætningen om ansvarlig vækst gennem sine investeringer, og når staten udsteder eksportkreditter. Regeringen vil sikre tilslutning til FN's principper for samfundsansvar blandt de organisationer, som forvalter statslige midler enten i form af investeringer eller eksportkreditter.

Konkret vil regeringen sikre, at Vækstfonden tilslutter sig PRI, og at EKF og IFU tilslutter sig Global Compact. Derudover vil regeringen sikre, at det regionale erhvervsfremmesystem bidrager til udbredelsen af forretningsdrevet samfundsansvar samt arbejde for, at de internationale investeringsbanker inddrager samfundsansvar i deres forretnings- og investeringsstrategier.

Initiativet skal bidrage til at sikre, at staten ikke gennem finansiering eller eksportkreditter medvirker til, at produkter eller ydelser produceres under vilkår, som strider mod de konventioner, der ligger til grund for FN's principper for samfundsansvar. Hertil kommer, at det vil styrke den samlede markedsføring af Danmark, at statens egne investeringsorganisationer tilslutter sig disse internationale principper, som samtidig umiddelbart lader sig kommunikere.

Initiativet skal bygge videre på de konkrete tiltag, som en række af organisationerne allerede har iværksat. Der skal naturligvis fortsat være mulighed for, at den enkelte organisation kan arbejde med samfundsansvar på den måde, der er mest hensigtsmæssig for organisationen. Det giver FN's principper også god mulighed for, som omtalt i afsnit 2.

Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativer:

Regeringen vil:

- sikre, at Vækstfonden tilslutter sig FN's principper for ansvarlige investeringer (PRI)
- sikre, at Eksport Kredit Fonden (EKF) tilslutter sig FN's Global Compact
- fortsat inddrage samfundsansvar i det danske udviklingssamarbejde
- sikre, at Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU) og Investeringsfonden for Central- og Østeuropa (IØ) tilslutter sig Global Compact
- afholde konferencer om virksomheders samfundsansvar i udviklingslande i samarbejde med danske repræsentationer i udlandet, lokale aktører og virksomheder
- sikre, at det regionale erhvervsfremmesystem bidrager til udbredelsen af forretningsdrevet samfundsansvar
- arbejde for, at de internationale investeringsbanker inddrager samfundsansvar i deres forretnings- og investeringsstrategier

Fælles for statens aktiviteter på disse områder er, at det har relation til erhvervsfremme. Hertil kommer, at IFU har til formål at fremme den erhvervmæssige udvikling i udviklingslandene gennem investeringer i disse lande sammen med dansk erhvervsliv. Ved erhvervsfremme forstås tiltag og initiativer med det formål at styrke udviklingen i dansk erhvervsliv gennem fremme af konkurrenceevne og globalisering. Det kan for eksempel være at forbedre og udbygge rammerne for virksomhedernes vækst, tilpasse erhvervsstrukturen til konkurrenceforhold, miljøforhold og den samfundsmæssige udvikling i øvrigt, eller fremme den regionale erhvervsudvikling og beskæftigelse.

Erhvervsfremmesystemet består også af eksportkreditter. Ved eksportkredit forstås finansiel støtte på markeder, hvor banker og/eller virksomheder ikke ønsker at tage den fulde risiko. På usikre markeder kan eksportvirksomheder forsikre sig imod, at køberen ikke betaler til tiden, eller at handlen grundet omstændighederne i det pågældende land ikke kan gennemføres. Forsikringen dækker altså både kommercielle og politiske risici. Udover den statslige eksportkreditordning eksisterer et privat kreditforsikringsmarked.

4.2.1. VÆKSTFONDEN

Muligheder og udfordringer

Statens rolle som investor inden for erhvervsfremmesystemet varetages primært gennem den statslige investeringsfond, Vækstfonden, der investerer i danske noterede virksomheder og i venturefonde med fokus på Danmark og Norden. Overordnet arbejder Vækstfonden for at udvikle det danske marked for innovationsfinansiering og herigennem bidrage til at skabe flere vækstiværksættere. Vækstfondens arbejde omfatter blandt andet direkte virksomhedsfinansiering, medfinansiering af venturefonde og administration af de statslige lånegarantier - Vækstkaution. Vækstfonden blev stiftet i 1992 med en grundkapital på 2 mia. kr.

Også i forhold til iværksætteri og innovation, som Vækstfonden særligt arbejder med, kan staten gennem sine aktiviteter bidrage til at udvikle produkter og ydelser, der medvirker til løsninger af samfundsmæssige udfordringer. Vækstfondens analyser af potentialet for venturekapital inden for 'Cleantech' viser, at der er et stort vækstpotentiale for dansk erhvervsliv inden for udvikling af vedvarende energi og energieffektive løsninger.

Igangværende aktiviteter

Vækstfonden inddrager allerede samfundsansvar i deres investeringsstrategier og udøver aktivt ejerskab i deres beslutningsproces. Vækstfonden arbejder med samfundsansvar på blandt andet følgende måder:

- I overensstemmelse med sit lovgrundlag tager Vækstfonden hensyn til miljømæssige og etiske aspekter, når fonden investerer i virksomheder og venturefonde. Vækstfonden tillægger det positiv vægt, hvis en virksomhed kan dokumentere, at der er tale om et mere miljøvenligt produkt eller produktionsproces eller et økologisk alternativ.
- Samtidig arbejder Vækstfonden med initiativer, der kan understøtte fokus på CSR i det danske iværksættermiljø. Vækstfonden har for eksempel identificeret genanvendelse og energi- og ressourceoptimering, 'Cleantech', som et nyt fokusområde for investeringer. Desuden introducerede Vækstfonden i 2007 en Cleantech-pris til præmiering af

den mest lovende forretningsplan inden for området med en halv million kroner.

- Endelig har Vækstfonden internt iværksat en række CSR-tiltag, blandt andet en række CO₂-besparende initiativer, som er under implementering.

Nye initiativer

Regeringen vil sikre, at Vækstfonden tilslutter sig PRI. Ovenstående viser, at miljømæssige og etiske hensyn allerede indgår i Vækstfondens investeringsstrategi og i udøvelsen af aktivt ejerskab. Ved at tilslutte sig PRI får Vækstfonden en international ramme for deres arbejde med samfundsansvar, som kan være med til at markedsføre fondens arbejde med ansvarlige investeringer internationalt.

4.2.2. DET REGIONALE ERHVERVS-FREMMESYSTEM

Muligheder og udfordringer

Inden for erhvervsfremmesystemet er der et regionalt system bestående af Danmarks Vækstråd, de regionale vækstfora og de regionale partnerskabsaftaler mellem regeringen og de regionale vækstfora, der tilsammen udgør rammerne for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Danmarks Vækstråd rådgiver økonomi- og erhvervsministeren i spørgsmål om vækst- og erhvervs politik og har blandt andet til opgave at sikre, at der er sammenhæng mellem regeringens vækstpolitik og indsatsen for vækst og erhvervsudvikling i regionerne. Rådet er nedsat i 2005.

De regionale vækstfora, der er repræsenteret i Danmarks Vækstråd, har ansvaret for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. De regionale vækstfora blev etableret i 2006 og har fortsat det arbejde, der blev sat i gang af de midlertidige vækstfora. Deres opgave er at udarbejde regionale erhvervsudviklingsstrategier for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling, overvåge de lokale og regionale vækstvilkår samt indstille til henholdsvis staten om anvendelsen af EU's strukturfondsmidler og til regionsråd om anvendelsen af regionale midler til erhvervsudvikling.

Igangværende aktiviteter

Regeringen har i juni 2007 indgået regionale partnerskabsaftaler om vækst og erhvervs-

udvikling med de regionale vækstfora. De regionale partnerskabsaftaler skal bidrage til, at regeringens globaliseringsstrategi gennemføres i tæt sammenhæng med den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling, der forstås af de regionale vækstfora og under hensynstagen til de enkelte regioners særlige muligheder og udfordringer.

Nye initiativer

For det regionale erhvervsfremmesystem vil regeringen sikre, at samfundsansvar fremover inddrages i Den Regionale Vækststrategi. Regeringen vil endvidere sikre, at samfundsansvar inddrages i de regionale vækstforas arbejde, herunder i deres udarbejdelse af erhvervsudviklingsstrategier og i deres indstillinger om medfinansiering af regionale erhvervsudviklingsaktiviteter. Endelig vil regeringen sikre, at der ydes rådgivning om samfundsansvar til vækstvirksomheder gennem de regionale væksthuse.

4.2.3. EKSPORT KREDIT FONDEN (EKF)

Muligheder og udfordringer

Eksport Kredit Fonden (EKF) administrerer den statslige eksportkreditordning, som supplerer det private marked. EKF har med udgangen af 2007 et samlet garantiansvar på 23 mia. kr. inklusiv betingede tilbud. Nyudstedelser i 2007 udgjorde i størrelsesorden 6 mia. kr.

Der ligger visse begrænsninger i statens muligheder for at anvende eksportkreditområdet til at fremme samfundsansvar. Det skyldes det forhold, at for eksempel EKF ikke selv optræder som investor eller långiver, men alene som garant for lån. Det betyder, at EKF stiller krav til de projekter, Fonden garanterer for, mens muligheden for at påvirke virksomheden som helhed kan være begrænset. Problematikken gør, at for eksempel Storbritannien har formuleret sin politik på området, så der tages udgangspunkt i konkrete projekter frem for i hele virksomheden.

Igangværende aktiviteter

EKF arbejder allerede aktivt med samfundsansvar og stiller krav til virksomhederne inden for miljø, sociale forhold og anti-bestikkelse, baseret på OECD-regler og forankret i Verdensbankens standarder. EKF er desuden ved at udarbejde en overordnet politik for samfundsansvar, som kan tage hånd om for eksempel udækkede aspekter af FN's menne-

skerettighedsprincipper. Derudover har EKF taget følgende initiativer inden for samfundsansvar:

- EKF har haft en politik for miljø og sociale forhold siden 2000 og har fra 2002 årligt udarbejdet en miljørapport. EKF vurderer mulige miljø- og sociale risici i alle forretninger og har indført en procedure for behandling af miljø- og sociale forhold ved ansøgninger om eksportkreditgaranti.
- EKF har, som det første eksportkreditinstitut, tilsluttet sig det frivillige, men forpligtende samarbejde omkring "Ækvator-principperne" (udarbejdet af Verdensbanken), som er et fælles sæt retningslinjer for långivers vurdering og håndtering af miljø og sociale risici i forbindelse med projektfinansiering i udviklingslande.
- EKF har siden 2001 haft en anti-bestikkelsespolitik, hvor eksportører og garantitagere skal underskrive en ikke-bestikkelseserklæring.

Nye initiativer

Regeringen vil sikre, at EKF tilslutter sig FN's Global Compact. Som ovenstående viser, er EKF allerede langt fremme i arbejdet med samfundsansvar, og har tilsluttet sig mere specifikke retningslinjer for samfundsansvar. Tilslutning til Global Compact giver EKF endnu en væsentlig international ramme, som mere bredt kan bidrage til at markedsføre fondens arbejde med samfundsansvar internationalt og særligt fondens politik for samfundsansvar.

4.2.4. STATSLIGE AKTIVITETER I UDVIKLINGSLANDE OG ØSTLANDE

Muligheder og udfordringer

Inden for rammerne af udviklingssamarbejdet har Udenrigsministeriet og IFU (Industrialiseringsfonden for Udviklingslande) allerede i en årrække bidraget til at styrke arbejdet med virksomheders samfundsansvar i udviklingslandene, herunder via erhvervsinstrumenterne.

Danmarks Internationale Investeringsfonde, IFU og IØ

IFU og IØ (Investeringsfonden for Central og Østeuropa) har til formål at fremme den erhvervsmæssige udvikling i hhv. udviklingslandene og udvalgte østeuropæiske lande gennem direkte investeringer.

ger i lokale virksomheder i samarbejde med danske virksomheder. IFU og IØ er selvejende fonde, der tilbyder risikofri kapital i form af aktiekapital, lån og garantier på markedsvilkår og rådgiver virksomheder, der ønsker at investere i udviklingslande og østlande. IFU blev oprettet ved lov i 1967, IØ i 1989. Siden oprettelsen i 1967 har IFU/IØ tilsammen investeret i mere end 1000 projekter i 90 lande med et beløb på 11,6 milliard.

Konkret investerer IFU/IØ sammen med danske virksomheder i projektselskaber, når det vurderes, at projekterne er kommercielt bæredygtige og samtidig har en varig positiv effekt for udviklingen i værtslandene. IFU og IØ deltager aktivt i projektets udvikling, normalt som bestyrelsesmedlem.

Igangværende aktiviteter

- Offentlige Private Partnerskaber, der yder økonomisk tilskud, rådgivning og adgang til lokale netværk til danske virksomheder, der vil igangsætte samfundsansvarlige aktiviteter i udviklingslande. Under Business-to-Business programmet kan danske virksomheder opnå økonomisk tilskud til miljøforbedringer samt socialt rettede aktiviteter i forbindelse med kommercielle aktiviteter i udviklingslande.
- Udenrigsministeriet har også afholdt konferencer om virksomheders samfundsansvar i Brasilien og Vietnam i samarbejde med ambassader, lokale aktører og virksomheder. Formålet med konferencerne var - med afsæt i danske erfaringer med samfundsansvar - at skabe dialog om, hvordan forretningsdrevet samfundsansvar bedst kan udføres i praksis.
- Danmarks Internationale Investeringsfonde, IFU og IØ
- IFU og IØ's målsætning er, at investeringerne skal understøtte en langsigtet bæredygtig udvikling i projektselskaberne.
- IFU/IØ fik sin første miljøpolitik i 1996 og en Code of Conduct for arbejdstagerrettigheder i 1998.
- IFU/IØ opdaterede i 2005 sine politikker vedrørende miljø, arbejdsmiljø, arbejdstager- og menneskerettigheder og forretningsetik til en samlet CSR-politik baseret på de ti principper i FN's Global Compact og de underliggende

konventioner. Projektselskaberne skal som minimum overholde værtslandets lovgivning og bruge danske og internationale standarder som målestok. Fondene stiller krav om, at selskaberne udarbejder CSR-handlingsplaner og CSR-statusrapporter.

- Projektselskaberne skal inddrage IFU's og IØ's retningslinjer i deres strategier og arbejdsmetoder, så de bliver en integreret del af forretningsstrategien – også når IFU og IØ ikke længere deltager i projektet.
- IFU/IØ har i de seneste år opfordret projektselskaberne til at tilslutte sig Global Compact.

Nye initiativer

Konferencer i udviklingslande

Udenrigsministeriet vil i samarbejde med danske repræsentationer i udlandet, lokale aktører og virksomheder tage initiativ til at afholde konferencer om virksomheders samfundsansvar i udviklingslande.

IFU og IØ – tilslutning til Global Compact

Regeringen vil sikre, at IFU og IØ tilslutter sig Global Compact. IFU/IØ har allerede i en årrække arbejdet aktivt med samfundsansvar som en integreret del af IFU's daglige aktiviteter. Tilslutning til Global Compact vil være et nyttigt bidrag til at markedsføre IFU/IØ's arbejde med internationalt samfundsansvar.

4.2.5. INTERNATIONALE INVESTERINGSBANKER

Muligheder og udfordringer

Den danske stat foretager også indirekte investeringer gennem sin deltagelse i internationale fora såsom den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) og den Nordiske Investeringsbank (NIB).

EBRD har til formål at støtte udviklingen i retning af markedsøkonomi i Central- og Østeuropa samt i SNG-landene med finansiering af aktiviteter i den private sektor. EBRD er forpligtet til kun at operere i lande, som har forpligtet sig til demokratiske principper. Respekt for miljø er en del af de strenge krav om selskabsledelse, som EBRD stiller til alle investeringer.

Den Nordiske Investeringsbank (NIB) har til formål at styrke medlemslandenes konkurrencekraft og aktiviteter, der tager sigte på at fremme bæredygtig vækst, herunder at bidrage til miljøforbedringer. Bankaktiviteterne er fokuseret i Nordens nærområder samt udlånsaktiviteter i de baltiske lande.

Nye initiativer

I de internationale investeringsbanker er den danske stat ikke alene om at beslutte, på hvilket grundlag investeringerne skal foretages. Den danske regering vil dog arbejde for, at organisationerne i højere grad fremmer hensynet til samfundsansvar gennem deres investeringer. Det kan for eksempel ske ved gennem tilslutning til FN's principper for ansvarlige investeringer.

4.3. STATSLIGE AKTIESELSKABER MV.

Det er regeringens mål, at de statslige aktieselskaber gennem deres arbejde med samfundsansvar lever op til internationale principper for samfundsansvar. Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativer:

Regeringen vil:

- gøre det lovpligtigt for samtlige statslige aktieselskaber mv. at rapportere om samfundsansvar i ledelsesberetningen i deres årsrapport
- sikre, at større statslige aktieselskaber tilslutter sig FN's Global Compact-principper

Muligheder og udfordringer

Staten kan bidrage til at fremme udbredelsen af ansvarlig vækst ved at sikre, at samfundsansvar i endnu højere grad systematisk inddrages i forretningsstrategien i de større statslige aktieselskaber, og at de mindre statslige aktieselskaber forholder sig aktivt til deres samfundsansvar.

Igangværende aktiviteter

Allerede i Staten som aktionær (Finansministeriet, Trafikministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet, 2004) blev der sat fokus på det samfundsansvar, der påhviler statslige aktieselskaber, det vil sige de selskaber mv., hvor staten for eksempel i kraft af aktiemajoriteten har bestemmende indflydelse. Således har staten

siden forventet, at de statslige aktieselskaber aktivt tager stilling til, om det er formålstjenligt, at selskaberne offentliggør yderligere uddybende ikke-finansielle oplysninger som for eksempel oplysninger om etiske og sociale ansvar samt om arbejdsmiljø. I tillæg hertil er det et lovkrav, at årsrapporten for blandt andet statslige aktieselskaber skal indeholde en beskrivelse af videnressourcer og selskabernes påvirkning af det eksterne miljø samt foranstaltninger til forebyggelse, reduktion eller afhjælpning heraf.

Blandt andet på den baggrund arbejder en række statslige virksomheder allerede i dag aktivt med at fremme grundlæggende arbejdstagervilkår og menneskeretligheder. Det gælder for eksempel DONG Energy A/S, Danske Spil A/S, DSB og Post Danmark A/S.

DONG Energy A/S

- har tilsluttet sig FN's Global Compact. Det betyder blandt andet, at alle datterselskaber skal efterleve principperne, mens rapporteringen af denne efterlevelse sker samlet på koncernniveau.
- har siden 2007 offentliggjort en årlig ansvarlighedsrapport i tilknytning til selskabets årsrapport.
- har udarbejdet et etisk regelsæt for sine leverandører, som vil være en del af kontraktgrundlaget for fremtidige leverandører.

Danske Spil A/S

- har udformet etiske retningslinjer, hvoraf det blandt andet fremgår, at selskabets spillevirksomhed skal udøves inden for socialt ansvarlige rammer.

DSB

- har indført et sæt etiske regler (Code of Conduct), som kræver af leverandører, at de skal overholde alle internationale konventioner og national lovgivning, der gælder i det land, hvor arbejdet eller serviceydelsen udføres.
- kræver derudover af leverandører, at de efterlever en række specifikke krav om at overholde international og national lovgivning mod børnearbejde og ikke-diskrimination og i forhold til sikkerhed og sundhed, der hvor arbejdet udføres.

Post Danmark A/S

- har iværksat CSR-aktiviteter inden for en række områder så som arbejdsmiljø, sikring af en rummelig arbejdsplads og miljø, der omtales i selskabets årsrapport.

Nye initiativer

Regeringen vil bygge videre på den række af konkrete tiltag, som staten som aktionær og de statslige aktieselskaber allerede har iværksat.

Lovkrav om rapportering for alle statslige aktieselskaber

I lighed med de større private selskaber vil det for de statslige aktieselskaber – uanset størrelse – blive gjort lovpligtigt at rapportere om samfundsansvar i ledelsesberetningen i deres årsrapport. Hermed lovfæstes den praksis, de statslige aktieselskaber har fulgt i hvert fald siden 2004.

Som det gør sig gældende i dag, vil der være betydelig forskel med hensyn til, hvordan de statslige aktieselskaber rapporterer om samfundsansvar. Forskellen afspejler, at de statslige aktieselskaber er meget forskellige. Det gælder for det første størrelsesmæssigt, hvor Dansk Jagtforsikring A/S med en omsætning på 3 mio. kr. og 1 ansat ligger i den ene ende, mens DONG Energy A/S med en omsætning på 41,5 mia. kr. og over 5.000 ansatte ligger i den anden. For andet betyder de meget forskelligartede former for virksomhed, der udøves af de statslige aktieselskaber, at fokus i forhold til de forskellige aspekter af samfundsansvar nødvendigvis vil variere.

Tilslutning til Global Compact

Som et yderligere initiativ vil staten som aktionær sikre, at visse større statslige aktieselskaber mv. i lighed med DONG Energy A/S og flere private virksomheder tilslutter sig FN's Global Compact-principper, der som tidligere nævnt er de mest relevante internationale principper for virksomheders samfundsansvar. Selskaberne skal tilslutte sig Global Compact som koncern, hvor moderselskabet tilslutter sig. Moderselskabet rapporterer derefter om koncernens efterlevelse af principperne på vegne af datterselskaber. Det er

den fremgangsmåde, som virksomheder, der allerede arbejder med samfundsansvar, har valgt.

Initiativet skal bidrage til at sikre, at statslige aktieselskaber ikke medvirker til, at produkter eller ydelser produceres under vilkår, som ikke respekterer de konventioner, der ligger til grund for FN's principper for samfundsansvar.

Formålet med initiativet er, at staten ved at forpligte de større statslige aktieselskaber på tilslutning til FN's principper om samfundsansvar kan bidrage til at skabe øget opbakning til disse principper i det øvrige erhvervsliv. Samtidig vil det skabe et stærkt fælles, internationalt udgangspunkt for de statslige danske aktieselskaber. Tilslutning til Global Compact kan give de statslige virksomheder en fordel i forbindelse med markedsføring på det globale marked, hvor nogle få af dem er aktive.

På baggrund af en konkret vurdering af de enkelte statslige aktieselskabers virksomhed vil Danske Spil A/S, DSB, Post Danmark A/S og Sund & Bælt Holding A/S blive pålagt at tilslutte sig Global Compact i lighed med DONG Energy A/S, der allerede på eget initiativ har gjort det.

Centralt i vurderingen af, hvilke statslige aktieselskaber mv. der skal forpligtes til at tilslutte sig Global Compact, har været, at de fleste statslige aktieselskaber opererer inden for et afgrænset område og fortrinsvist i Danmark, hvor blandt andet principper for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og anti-korruption er en del af gældende dansk ret.

5. Erhvervslivets klimaansvar

Danmark er vært ved FN's Klimakonference COP15 i 2009, hvor det er ambitionen at nå til en ambitiøs global klimaaf tale. Det er regeringens mål, at virksomhederne aktivt bidrager til håndteringen af de globale klimaudfordringer. Virksomheder kan således arbejde målrettet med at fastholde og styrke konkurrenceevnen ved at nedbringe energiforbruget og udledningen af drivhusgasser i egne virksomheder og hos leverandører, samt bidrage til udvikling og spredning af globale klimaløsninger. Dermed kan virksomhederne bakke op om de mål, der blev sat i energiaftalen af 21. februar 2008. Regeringen ønsker at understøtte virksomheders arbejde med at udarbejde klimaregnskaber og klimastrategier. Endelig sætter regeringen fokus på virksomheders og branchers muligheder for at reducere deres udledning af drivhusgasser gennem partnerskaber om klimaansvar.

Regeringen vil:

- opfordre til, at klimaansvar indgår i virksomhedernes rapportering om samfundsansvar i deres ledelsesberetning (jf. lovkravet under indsatsområde 1)
- udvikle 'Klimakompasset' i samarbejde med Dansk Industri – et web-baseret klimaværktøj, der hjælper virksomheder med at udarbejde klimaregnskaber og klimastrategier
- tage initiativ til fire partnerskaber om klimaansvar i forhold til investorer, detailhandlen, byggeriet og på søfartsområdet

Muligheder og udfordringer

Danmark og danske virksomheder har en særlig mulighed for at sætte en positiv dagsorden, i forhold til den del af virksomheders samfundsansvar, som handler om håndteringen af den globale klimaudfordring.

Danmark er vært ved FN's Klimakonference COP15 i 2009. Regeringen vil i denne forbindelse arbejde hårdt for at opfylde målet om at nå til en ambitiøs global klimaaf tale.

En løsning på klimaudfordringen kræver et aktivt bidrag fra erhvervslivet med henblik på at sikre, at globale aktører aktivt trækker i den rigtige retning og bidrager til løsnin gen af klimaudfordringen – både direkte og indirekte.

Erhvervslivet indtager på mange måder en nøglerolle i forhold til at sikre, at målene i en ambitiøs global klimaaf tale realiseres, da en stor del af den globale udledning af drivhusgasser sker i forbindelse med erhvervs mæssige aktiviteter.

Den konkrete reduktionsindsats vil derfor også i høj grad skulle ske i erhvervslivet og helst så omkostningseffektivt som muligt. Samtidig indtager erhvervslivet en nøglerolle i forhold til udviklingen af ny teknologi og spredningen af teknologi, herunder til udviklingslandene. En række virksomheder vil her opleve nye vækstmuligheder i takt med, at markedet for klimavenlige teknologier og løsninger styrkes.

En række danske virksomheder er siden 2005 omfattet af fælles EU-kvoteregulering af CO₂-udledninger. I Danmark er ca. 380 produktionsenheder omfattet, som tilsammen står for ca. 50 % af den danske CO₂-udledning. Disse virksomheder skal aflægge CO₂-udledningsrapporter. EU har desuden i 2007 vedtaget ambitiøse målsætninger for EU om:

- 20 % reduktion af drivhusgasemissioner i 2020 (sammenlignet med 1990-niveau). EU har desuden tilkendegivet, at EU vil forpligte sig til en reduktion på 30 % som led i en ny global klimaaf tale, hvis andre industrialiserede lande påtager sig lignende forpligtelser, og udviklingslandene også bidrager.
- 20 % vedvarende energi-andel (VE) af det samlede energiforbrug i 2020.

Derudover har Danmark med energiaftalen af 21. februar 2008 taget initiativ til en

markant energisparsindsats, hvor det frem til 2011 er målet, at bruttoenergiforbruget i Danmark falder med 2 % og frem til 2020 skal falde med 4 % (i forhold til 2006-niveau).

Erhvervslivet vil komme til at spille en vigtig rolle i opfyldelsen af ovenstående målsætninger. Danske virksomheder kan på et frivilligt plan konkret bidrage til at håndtere de globale klimaudfordringer ved at nedbringe energiforbrug og udledning af drivhusgasser fra egne virksomheder, leverandører og ved at satse på udvikling og spredning af energieffektive produkter/ytelser. For at virksomheder kan arbejde strategisk med at nedbringe udledningen af drivhusgasser, kan det være hensigtsmæssigt, at den enkelte virksomhed udarbejder klimaregnskab med opgørelse over virksomhedens samlede udledning af drivhusgasser samt en klimastrategi, som kan bestå af klimamål, der indarbejdes i virksomhedens forretningsstrategi.

En indsats på klimaområdet rummer også mulighed for at fastholde og styrke erhvervslivets konkurrenceevne og vækst:

- Virksomheder kan reducere deres driftsomkostninger ved at reducere deres energiforbrug, for eksempel gennem logistikoptimeringer
- Virksomheder kan øge deres indtjening ved at udvikle nye klimaløsninger
- Virksomheder kan styrke deres markedsføring i forhold til kunder og investorer.

Afholdelsen af FN's klimakonference i Danmark i 2009 og den særlige virksomhedsindsats op til, under og efter er derudover en enestående mulighed for - på klimaområdet - at markedsføre Danmark og dokumentere danske virksomheders konkrete og generelle ansvarlighed samt danske styrkepositioner inden for energiteknologi og klimaløsninger.

En ny undersøgelse foretaget af Berlingske Nyhedsmagasin viser, at næsten 90 procent af de danske erhvervsledere mener, at fokus på virksomheders klimapåvirkning vil udgøre en større ledelsesmæssig udfordring om tre år end i dag. Men samtidig med at behovet for at gøre noget vokser, oplyser seks ud af ti, at de har svært ved at se, hvordan de skal få deres virksomhed til at belaste klimaet mindre. Der er derfor en udfordring i, at mange virksomheder i dag ikke kender/bruger de eksisterende redskaber til at arbejde strategisk med klimaregnskaber, endelige klimastrategier. En undersøgelse

foretaget af Økonomi- og Erhvervsministeriet viser også, at kun en begrænset del af danske virksomheder i dag behandler klimaforandringer i deres årsrapporter som et forhold, der kan få indvirkning på fremtidige indtjeningsmuligheder.

Igangværende aktiviteter

Regeringen har allerede iværksat en række initiativer på klimaområdet. Det drejer sig for eksempel om:

- 'Program for brugerrevet innovation' sætter særligt fokus på, hvordan klimavenlige produkter kan fremmes gennem inddragelse af brugere - og derigennem øge virksomheders vækstmuligheder indenfor for eksempel vedvarende energi.
- Miljøteknologisk handlingsplan, der skal medvirke til at videreudvikle danske styrkepositioner inden for miljø- og energieffektive teknologier. Målet er, at miljø, udvikling og økonomisk vækst skal gå hånd i hånd.
- '1 ton mindre' kampagnen - 2007-2009 har fokus på, hvordan den enkelte borger kan reducere CO₂ udledningen gennem de daglige valg. Der er blandt andet udviklet en CO₂-beregner, hvor den personlige CO₂-udledning kan beregnes.
- Energiguide.dk er et webbaseret værktøj, hvor virksomheder - i forskellige erhvervsbrancher - kan få gode råd til at reducere deres energiforbrug. Værktøjet er udarbejdet af Energistyrelsen i samarbejde med Elselskaberne i Danmark.
- Aftaler om energieffektivisering: omkring 280 virksomheder har indgået aftaler om energieffektivisering med Energistyrelsen under ordningen om tilskud til CO₂-afgift.
- Etablering af et Klimakonsortium i tæt partnerskab med en række af erhvervslivets organisationer. Konsortiet skal særligt markedsføre Danmark og danske virksomheders kompetencer og teknologier, der kan bidrage til håndteringen af den globale klimaudfordring - for eksempel på Cleantech-området.
- Etablering af 'Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram'(EUDP), der har til formål at understøtte de energipolitiske målsætninger, herunder hensynet til det globale klima. Programmet skal hjælpe nye energiteknologier og -løsninger det sidste stykke vej frem mod markedet samt fremme udnyttelse af erhvervspotentialer på energiområdet.
- Øgede offentlige midler til forskning, udvikling og demonstration af nye klimavenlige teknologier. Det er regeringens mål, at den offentlige indsats fordobles frem mod 2010.

- Aftale af 21. februar 2008 om dansk energipolitik i årene 2008 – 2011 indeholder en række initiativer til fremme af besparelser og energieffektivitet samt udbredelse af vedvarende energi. Der etableres for eksempel et Videncenter til fremme af energibesparelser, hvor virksomheder vil kunne give og få råd om energibesparelser.
- Regeringens klimatilpasningsstrategi fra marts 2008 påpeger, at Danmark udover at reducere udledning af drivhusgasser ligeledes må tilpasse sig de ændringer som forventes i klimaet i form af hyppigere oversvømmelser og kraftig blæst. Virksomheder, som arbejder med byudvikling, udvikling af byggematerialer eller bortledning af for eksempel spildevand kan bidrage med udvikling af metoder eller materialer, som tager højde for de ekstreme vejr-situationer.
- Regeringen har indgået samarbejdsaftaler med en række lande om muligheden for at indgå Clean Development Mechanism (CDM) projekter eller Joint Implementation projekter under Kyoto-aftalen. Herved udvides mulighederne for at kunne gennemføre projekter, som både overfører teknologi og reducerer udledning af drivhusgasser.
- Med energispareaftalen af 2005 blev det fastsat, at alle bygninger over 1000 m² skal energimærkes mindst hver 5. år. Alle offentlige bygninger uanset størrelse skal energimærkes hvert 5. år. Det er samtidig regeringens mål at skære 10-15 % af energiforbruget i statslige institutioner frem til 2011. Energimærkningen skal være med til at sætte fokus på konkrete besparelsesmuligheder og herigennem give et væsentligt bidrag til energibesparelser. Virksomheder kan således også frivilligt vælge at anvende energimærkning af egne bygninger, der ikke allerede er omfattet af energimærkningsordningen (det vil sige bygninger under 1000 m²), til at hente store energibesparelser.
- Regeringen har i regi af FN's miljøprogram (UNEP) arbejdet for at sætte globalisering og miljø på den internationale dagsorden, blandt andet med henblik på at mindske globaliseringens negative effekter på miljøet, herunder risici for, at virksomheder udflytter produktionen til lande med svage eller ingen miljøkrav. Regeringen har blandt andet arbejdet for, at UNEP udvikler principper for bæredygtig outsourcing, investeringer og handel i en globaliseret verden, samt styrker dialogen og samarbejdet med WTO med henblik på at styrke miljøhensynet i handelsregimet.

Nye initiativer

Opfordring til inddragelse af klimaansvar i ledelsesberetningen

Regeringen vil opfordre til, at klimaansvar indgår i virksomhedernes rapportering om samfundsansvar i deres ledelsesberetning, jf. lovkravet under indsatsområde 1. Regeringen opfordrer dermed til, at virksomhederne forholder sig til den globale klimaudfordring, når de rapporterer om deres arbejde med samfundsansvar.

Klimakompasset – et webbaseret klimaværktøj

For at gøre det nemmere for danske virksomheder at reducere deres udledning af drivhusgasser og udforme klimastrategier, vil regeringen – i samarbejde med Dansk Industri – udarbejde et web-baseret klimaredskab 'Klimakompasset'. Kompasset retter sig mod alle brancher og virksomhedsstørrelser, men har særligt fokus på at gøre indsatsen lettere for mindre og mellemstore virksomheder.

Formålet med Klimakompasset er at hjælpe danske virksomheder i deres frivillige arbejde med at reducere deres klimapåvirkning. Gennem Klimakompasset kan virksomheder beregne deres udledning af CO₂ og estimere den udledning, der relaterer sig til virksomhedens produkter og værdikæde i øvrigt. På denne baggrund hjælper Klimakompasset virksomheder med at udvikle en klimastrategi med mål for reduktion af virksomhedens CO₂-udledning. Yderligere indeholder Klimakompasset også eksempler på klimatiltag samt vejledning og redskaber til kommunikation og rapportering af indsatsen.

Partnerskaber om klimaansvar i udvalgte brancher

Regeringen tager initiativ til fire partnerskaber for at øge virksomheders incitament til at arbejde med at reducere deres udledning af drivhusgas og håndtere de udfordringer virksomheder møder, når de skal kommunikere om deres klimaindsats. Partnerskaberne sætter fokus på henholdsvis investorer, detailhandlen, byggeriet og søfartsområdet og skal kortlægge muligheder og barrierer for, at disse brancher kan spille en aktiv rolle på klimaområde området.

6. Markedsføring af Danmark for ansvarlig vækst

Det er regeringens mål, at markedsføringen af Danmark for ansvarlig vækst skal bidrage til, at danske virksomheder i højere grad kan drage fordel af deres arbejde med samfundsansvar.

Regeringen vil derfor tage initiativ til målrettede markedsføringsaktiviteter i udlandet. Regeringen har udarbejdet en samlet handlingsplan for offensiv global markedsføring af Danmark. Markedsføringen skal skabe et klart og åbent billede af Danmark i udlandet, så vi også fremover står stærkt i den globale konkurrence. Markedsføringen fokuserer blandt andet på at gøre Danmark internationalt kendt som et ansvarligt og afbalanceret land, hvor ansvarlighed og samvittighedsfuld adfærd er vigtig for den enkelte, for virksomheder og for den offentlige sektor. Derudover vil regeringen også markedsføre Danmark for miljøbevidsthed, renhed og energirigtige løsninger.

Således passer handlingsplanen fint ind i den overordnede plan for global markedsføring af Danmark, og nedenstående initiativer skal ses i sammenhæng med regeringens generelle markedsføringsindsats.

Følgende initiativer iværksættes for at markedsføre Danmark for ansvarlig vækst:

Regeringen vil:

- markedsføre danske redskaber og kompetencer inden for virksomheders samfundsansvar
- stå for afholdelse af et internationalt topmøde i 2010 om internationale standarder for bæredygtighed i København (ISO 26000)
- afholde en international konference om ansvarlige investeringer, der skal skabe grundlag for en mere målrettet og anvendelsesorienteret forskning

Muligheder og udfordringer

Danmark er kendt som et velfungerende velfærdssamfund, hvor økonomisk vækst

forenes med høje sociale og miljømæssige standarder. Regeringen ønsker at styrke markedsføringen af Danmark i udlandet for netop disse kvaliteter og kompetencer. Det er nødvendigt for, at Danmark fortsat står stærkt i den globale konkurrence om kompetente medarbejdere, investeringer og markedsandele.

Den danske samfundsmodel giver en god platform for at styrke markedsføringen af Danmark for ansvarlig vækst. Grundlæggende værdier og normer betyder, at mange danske virksomheder opfatter det som naturligt at tage ansvar for det omgivende samfund. Yderligere kan dansk erhvervsliv udnytte eksisterende styrkepositioner inden for blandt andet bioteknologi, vedvarende energi, IT-løsninger, kvalitetsfødevarer og serviceydelser af høj kvalitet.

Den britiske tænketank Accountability har i 2007 analyseret drivkræfterne for ansvarlig virksomhedsdrift i 108 lande. Undersøgelsen omfatter både drivkræfter blandt virksomheder, i det politiske system og i samfundet generelt. Danmark bliver placeret som nr. 2 på et "Responsible Competitiveness Index" - 0,5 procentpoint efter Sverige, som indtager førstepladsen. Undersøgelsen viser, at Danmark er højt placeret, både hvad angår politikker, der understøtter ansvarlig virksomhedsdrift i forhold til den bredere sociale og politiske kontekst, og på virksomhedsniveau.

Omverdenen forbinder således Danmark med et ansvarligt erhvervsliv. Dette udgangspunkt skal vi udnytte til at synliggøre over for omverdenen, at Danmark og dansk erhvervsliv har tradition for og kompetencer til at udvikle markedsbaserede løsninger, hvor vækst går hånd i hånd med hensyn til mennesker og miljø.

Erhvervslivet kan understøtte, at Danmark internationalt forbindes med ansvarlig vækst. Det rummer gevinster for vores

samfund som helhed, men også for den enkelte virksomhed. For eksempel bliver det lettere for danske virksomheder at differentiere sig fra konkurrenter på globale markeder, hvis danske produkter og ydelser som udgangspunkt opfattes som ansvarlige og bæredygtige.

Igangværende aktiviteter

Regeringen har allerede iværksat en række aktiviteter for at markedsføre Danmark internationalt. Som det fremgår af regeringens handlingsplan for offensiv global markedsføring af Danmark (2007), vil regeringen markedsføre Danmark som et ansvarligt og afbalanceret land og som eksperimenterende og modigt. Det indebærer blandt andet at synliggøre, at Danmark står for høj kvalitet, miljøbevidsthed, enkelthed og effektivitet.

For at markedsføre Danmark har regeringen blandt andet:

- etableret Fonden til Markedsføring af Danmark, der støtter begivenheder, fremstød, konferencer og kampagner, der øger omverdenens kendskab til Danmark. Fonden kan yde støtte til projekter, der markedsfører danske virksomheders samfundsansvar - både i Danmark og på de globale markeder.
- støttet arbejdet i FN Global Compact og deltaget i udviklingen af OECD's retningslinjer, den kommende ISO 26000-standard, ILO-standarder, EU-retningslinjer og Global Reporting Initiative (GRI).
- etableret et samarbejde med Verdensbanken om at anvende de danske erfaringer fra projektet "Overskud med Omtanke" i Verdensbankens projekter i hele verden. Verdensbanken tilbyder således undervisning i, hvordan samfundsansvar kan udføres i praksis med udgangspunkt i en engelsk version af undervisningsmaterialet fra "Overskud med Omtanke".

Nye initiativer

For at underbygge den generelle markedsføringsindsats og inden for disse rammer gøre Danmark internationalt kendt for ansvarlig vækst, er det nødvendigt med en række markedsføringsaktiviteter i udlandet og at styrke Danmarks repræsentation i internationale sammenhænge.

Markedsføring af danske kompetencer, viden og redskaber

Regeringen vil fremme, at Danmark internationalt forbindes med ansvarlig vækst ved at styrke markedsføringen af danske kompetencer, viden og redskaber inden for samfundsansvar. Regeringen vil særligt arbejde for en global udbredelse af danske bidrag til arbejdet med samfundsansvar i praksis - for eksempel CSR Kompasset, Human Rights Compliance Assessment, Human Rights Country Risk Assessments, Business-Anti Corruption Portal, Child Labour Toolkit og Projekt "Overskud med Omtanke". Markedsføringen skal bevirke, at Danmark og dansk erhvervsliv bliver mere kendt i udlandet for sin viden og kompetencer inden for samfundsansvar. Arbejdet vil blive koordineret tæt med den indsats, der er sat i gang med regeringens samlede handlingsplan for offensiv global markedsføring af Danmark.

Topmøde om internationale standarder

Det planlægges, at den danske regering i 2010 skal være vært for et internationalt topmøde, hvor den nye bæredygtighedsstandard, ISO 26000, vedtages. Topmødet forventes at tiltrække deltagere fra hele verden. Regeringen vil i forbindelse med topmødet sætte fokus på danske virksomheders samfundsansvar for at understøtte den internationale markedsføring af ansvarlig vækst i Danmark. Det kan blandt andet ske igennem en række tilknyttede begivenheder, aktiviteter og udstillinger, der afholdes i forbindelse med selve topmødet.

International konference om ansvarlige investeringer

Derudover arrangerer regeringen i samarbejde med forskere fra Princeton University en international konference om lønsomheden af ansvarlige investeringer. Konferencen samler de førende forskere inden for økonomi og professionelle investorer, der arbejder med ansvarlige investeringer i praksis. Konferencen skal skabe grundlag for en mere målrettet og anvendelsesorienteret forskning inden for ansvarlige investeringer.

Bilag 1: Andre landes initiativer og politikker for samfundsansvar

Storbritannien er et af de lande, der har fokuseret på CSR. Allerede i 2000 udpegede den britiske regering en minister for CSR. Storbritannien var i 2004 det første land i Europa, der lancerede en egentlig strategi for virksomheders samfundsansvar, udarbejdet under den siddende CSR-minister. Det britiske udenrigsministerium vedtog desuden i 2007 en særskilt CSR-strategi med fokus på virksomhedernes globale aktiviteter.

Den hollandske regering lancerede i december 2007 sin strategi for virksomheders samfundsansvar. Under overskriften "Inspiring, Innovating, Integrating" har den hollandske strategi fokus på tre områder; 1) at øge erhvervslivets bevidsthed om samfundsansvar - blandt andet skal bæredygtige offentlige indkøb gå foran med et godt eksempel, 2) at innovation og produktudvikling er en vigtig drivkraft i virksomheders arbejde med samfundsansvar og 3) at arbejdet med samfundsansvar i praksis skal være en del af forretningsstrategien og implementeres i hele leverandørkæden.

Blandt de nordiske lande har Finland i 2004 præsenteret et "Corporate Responsibility Finland programme", med fokus på integration af CSR i forretningsaktiviteter, støtte til SMV'ere samt gennemsigtighed og rapportering. Også den norske regering arbejder i øjeblikket, på baggrund af en Stortingsmelding, på at formulere sin politik inden for virksomheders samfundsansvar. Formålet med dette arbejde er at markere øget engagement, klarere politik på området og regeringens forventninger til, hvordan norske virksomheder bør optræde på udenlandske markeder.

Derudover har en række lande formuleret politikker for virksomheders samfundsansvar som del af en strategi for bæredygtighed. Det er tilfældet i Frankrig, Sverige, Irland, Tyskland og Østrig.

Bilag 2: Internationale principper og initiativer

Ved siden af FN's principper for samfundsansvar og OECD's Retningslinjer eksisterer en række andre principper, hvoraf nogle er regionalt baserede, mens andre er afgrænsede i forhold til deltagende virksomheder og institutioner. Nedenfor følger nogle eksempler på sådanne principper.

United Nations Environment Programme Financial Initiative (UNEP FI)

UNEP FI er et globalt partnerskab mellem UNEP og den finansielle sektor. Initiativet involverer 160 finansielle institutioner (banker, forsikringsselskaber og fonde), som har underskrevet en erklæring, hvor de forpligter sig til at bidrage til bæredygtig udvikling. UNEP FI tilbyder kapacitetsopbygning, information og netværksaktiviteter for de finansielle institutioner.

The Equator Principles

Ækvator principperne er et sæt fælles principper for vurdering af miljø og sociale forhold i forbindelse med projektfinsiering. Principperne anvendes generelt for projekter med en samlet investeringssum på US\$10 millioner eller derover uanset sektor. Retningslinjerne er udarbejdet på initiativ af Verdensbanken, som udgangspunkt med henblik på større projekter i udviklingslande. Senere er retningslinjerne blevet udvidet til også at omfatte mindre projekter i OECD-lande. Principperne blev lanceret i 2004 og har nu opnået tilslutning fra 60 finansieringsbanker over hele verden, blandt andet den danske EksportKreditFond, EKF.

Global Reporting Initiative (GRI)

GRI er et FN-initiativ, hvor virksomheder, konsulenter, NGO'ere, revisorer og forskere

samarbejder om at udarbejde globale retningslinjer for rapportering om bæredygtighed. GRI har udviklet sig til at være en anerkendt standard inden for bæredygtighedsrapportering og bruges af mere end 1500 virksomheder globalt. GRI indeholder sektorspecifikke retningslinjer – blandt andet til den finansielle sektor. I 2007 besluttede den svenske regering at gøre det obligatorisk for statslige aktieselskaber at rapportere om deres bæredygtighedsaktiviteter i henhold til GRI.

Transparency International – Business Principles for Countering Bribery (BPCB)

BPCB er praktiske principper for, hvordan virksomheder kan undgå og modvirke korruption. Retningslinjerne er udarbejdet af den anerkendte organisation "Transparency International". BPCB er ikke en medlemsordning, men udarbejdet for at give virksomheder praktiske retningslinjer i deres arbejde med anti-korruption til blandt andet at udvikle politikker for anti-korruption.

Carbon Disclosure Project (CDP)

CDP er en global sammenslutning af investorer, der har underskrevet en kollektiv global anmodning til virksomheder om at offentliggøre mængden af deres CO₂-udledning. Mere end 1300 virksomheder rapporterer om deres emissioner gennem CDP's hjemmeside. Initiativet er underskrevet af mere end 385 institutionelle investorer. CDP blev iværksat af Tony Blair i 2000.

FN's Caring for Climate

Global Compact, UNEP og World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) har i samarbejde med erhvervsorganisationer og NGOere udarbejdet en "Caring for Climate"-erklæring, som Global Compact-virksomheder tilskyndes at tilslutte sig. Virksomheden forpligter sig blandt andet til at øge sin energieffektivitet, reducere CO₂-udledninger, sætte frivillige reduktionsmål, være "ambassadør" for klimaforbedringer og uddanne medarbejde. 152 store virksomheder og 53 mindre virksomheder har tilsluttet sig.

Principles for Responsible Management Education

FN's principper for ansvarlighed i ledelsesuddannelserne er seks principper udgivet i 2007. En tilslutning forpligter uddannelsesinstitutionerne til at integrere undervisning om CSR og bæredygtighed i ledelsesuddannelserne, udvikle de studerendes kompetencer inden for ansvarlig virksomhedsdrift og bæredygtighed, indgå i forskning på området og forme partnerskaber med erhvervslivet. De tilsluttede uddannelsesinstitutioner skal ligeledes årligt rapportere om initiativer og fremskridt.

Business Social Compliance Initiative (BSCI)

BSCI er en et europæisk samarbejde om overvågning af sociale standarder for produktion af varer i alle leverandørlande. BSCI tilbyder medlemmerne et fælles overvågning af leverandører og et system for virksomhedsudvikling. BSCI har 120 medlemmer, fortrinsvist fra detailhandel og industri og blev grundlagt i 2003 af Foreign Trade Association – en europæisk handels-sammenslutning specialiseret i udenrigshandel.

Som ovenstående gennemgang illustrerer, er der således mange internationale principper for samfundsansvar. De kan komplementere FN's principper, som ikke er ekskluderende i forhold til andre principper. Det er således muligt for enhver virksomhed, der tilslutter sig Global Compact, at supplere disse overordnede principper med andre retningslinjer, hvis dette måtte være relevant. En virksomhed, der tilslutter sig Global Compact kan således, som et led i sit arbejde med at efterleve princip 8 om at fremme større miljømæssig ansvarlighed, vælge at gøre dette ved at tilslutte sig for eksempel FN's Caring for Climate. På lignende vis kan en investor, der har tilsluttet sig PRI, supplere denne tilslutning med en tilslutning til for eksempel OECD's retningslinjer eller Ækvatorprincipperne, hvis det vurderes at være relevant for den enkelte virksomhed.

Globaliseringen betyder, at de økonomiske, kulturelle og politiske forbindelser på tværs af landegrænser bliver stadig tættere. Det skaber en mere åben verden og giver nye muligheder.

Samfundsansvar er højt på den internationale dagsorden, og Danmark hører til de lande, hvor mange virksomheder har taget dagsorden til sig. Regeringen vil med denne handlingsplan styrke og støtte, at danske virksomheder fortsat arbejder aktivt med samfundsansvar og dermed bidrager til for eksempel at forbedre vilkårene i de lande, som de handler med og/eller har etableret sig i.